

II

(Közlemények)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL ÉS SZERVEITŐL SZÁRMAZÓ
KÖZLEMÉNYEK

BIZOTTSÁG

**A Bizottság közleménye a 139/2004/EK tanácsi rendelet és a 802/2004/EK bizottsági rendelet alapján
elfogadható korrekciós intézkedésekről**

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2008/C 267/01)

I. BEVEZETÉS

1. A vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló, 2004. január 20-i 139/2004/EKG tanácsi rendelet ⁽¹⁾ (a továbbiakban: az összefonódás-ellenőrzési rendelet) a 6. cikk (2) bekezdésében és a 8. cikk (2) bekezdésében kifejezetten úgy rendelkezik, hogy a Bizottság a felek ⁽²⁾ általi módosítást követően a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilváníthat valamely összefonódást, az eljárások elindítása előtt és után egyaránt. Ebből a célból a Bizottság határozatához feltételeket és kötelezettségeket fűzhet, hogy biztosítsa az érintett vállalkozások által a Bizottsággal szemben az összefonódás közös piaccal összeegyeztethetővé tétele érdekében vállalt kötelezettségek teljesítését ⁽³⁾.
2. Ennek a közleménynek az a célja, hogy iránymutatást adjon az összefonódások módosítása, különösen az érintett vállalkozások által az összefonódások módosításával kapcsolatban tett kötelezettségvállalások tárgyában. Ezeket a módosításokat általában „korrekciós intézkedéseknek” nevezik, mivel céljuk a Bizottság által a versennyel kapcsolatban megállapított aggályok ⁽⁴⁾ megszüntetése. Az ebben a közleményben rögzített iránymutatás tükrözi a Bizottságnak az összefonódás-ellenőrzési rendelet szerinti korrekciós intézkedések értékelése, elfogadása és végrehajtása terén a rendelet 1990. szeptember 21-i hatálybalépése óta felhalmozódott tapasztalatait. A korrekciós intézkedésekről szóló, 2001. évi bizottsági közlemény ⁽⁵⁾ felülvizsgálatát a 2004. május 1-jén átdolgozott 139/2004/EK összefonódás-ellenőrzési rendelet ⁽⁶⁾ és a 802/2004 bizottsági rendelet (a végrehajtási

⁽¹⁾ HL L 24., 2004.1.29., 1–22. o.

⁽²⁾ A „felekre” és „összefonódó felekre” történő hivatkozások magukban foglalják azokat a helyzeteket is, amikor csak egy bejelentő félről van szó.

⁽³⁾ A 6. cikk (2) bekezdésének második albekezdése és a 8. cikk (2) bekezdésének második albekezdése. Lásd még az összefonódás-ellenőrzési rendelet (30) preambulumbekzdését, amely szerint „ha az érintett vállalkozások egy bejelentett összefonódáson módosítanak, különösen az összefonódásnak a közös piaccal összeegyeztethetővé tétele érdekében tett kötelezettségvállalással, a Bizottság e módosított összefonódást a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilváníthatja. A kötelezettségvállalásnak a versennyel kapcsolatos problémával arányosnak kell lennie, és azt teljes mértékben meg kell oldania”. A (30) preambulumbekzdés továbbá kifejti, hogy „helyénvaló a kötelezettségvállalásokat már az eljárás megindítása előtt is elfogadni, ha a versennyel kapcsolatos probléma könnyen azonosítható és orvosolható”.

⁽⁴⁾ Amennyiben az másként nem szerepel, a továbbiakban a „versennyel kapcsolatos/versenyjogi aggályok” kifejezés az eljárási szakasznak megfelelően az arra vonatkozó komoly kétségnek vagy előzetes megállapításoknak felel meg, hogy az összefonódás valószínűleg jelentősen akadályozná a hatékony versenyt a közös piacon vagy annak jelentős részén, különösen erőfölény létrehozásával vagy megerősítésével.

⁽⁵⁾ A Bizottság közleménye a 4064/89/EKG tanácsi rendelet és a 447/98/EK bizottsági rendelet alapján elfogadható jogorvoslati lehetőségekről (HL C 68., 2001.3.2., 3. o.).

⁽⁶⁾ A 4064/89/EKG tanácsi rendelet helyébe lép (HL L 395., 1989.12.30.) (javított változata a HL L 257., 1990.9.21., 13. o.).

rendelet) ⁽¹⁾, a Bíróság és az Elsőfokú Bíróság esetjoga, a korrekciós intézkedésekkel kapcsolatos ügyeknek a Bizottság általi rendszeres utólagos felülvizsgálata ⁽²⁾ és a Bizottságnak a korrekciós intézkedésekre kiterjedő ügyekkel kapcsolatos, az elmúlt évek során való döntési gyakorlata valósítja meg. A Bizottság az itt megfogalmazott elveket fogja alkalmazni és továbbfejleszteni, valamint finomítani az egyes esetek vonatkozásában. Az ebben a közleményben nyújtott iránymutatás nem érinti azt az értelmezést, amelyet az Európai Közösségek Bírósága vagy Elsőfokú Bírósága adhat.

3. Ez a közlemény a következőket állapítja meg: a Bizottság számára elfogadható korrekciós intézkedésekre vonatkozó általános elvek, a Bizottság által az összefonódás-ellenőrzési rendelet hatálya alá tartozó esetekben elfogadható kötelezettségvállalások fő típusai; azok a speciális követelmények, amelyeknek a kötelezettségvállalási javaslatoknak az eljárás mindkét szakaszában eleget kell tenniük; valamint a kötelezettségvállalások végrehajtására vonatkozó fő követelmények. A Bizottság minden esetben kellően figyelembe veszi az egyes esetek sajátos körülményeit.

II. ÁLTALÁNOS ELVEK

4. A Bizottság az összefonódás-ellenőrzési rendelet értelmében a Közösségen belüli verseny szerkezetére kifejtett hatása alapján értékeli a bejelentett összefonódásnak a közös piaccal való összeegyeztethetőségét ⁽³⁾. Az összefonódás-ellenőrzési rendelet 2. cikkének (2) és (3) bekezdése alapján az összeegyeztethetőségnek az a próbája, hogy az összefonódás jelentősen akadályozza-e a hatékony versenyt a közös piacon vagy annak egy jelentős részén, különösen erőfölény létrehozásával vagy megerősítésével. Az olyan összefonódás, amely a fent leírt módon jelentősen akadályozná a hatékony versenyt, nem egyeztethető össze a közös piaccal, és a Bizottság köteles ezt megtiltani. Közös vállalat létrehozása esetén a Bizottság az összefonódás-ellenőrzési rendelet 2. cikkének (4) bekezdése alapján is vizsgálja az összefonódást. Az ebben a közleményben megállapított elvek általában a 2. cikk (4) bekezdése szerint meghatározott versenyjogi aggályok megszüntetése érdekében benyújtott korrekciós intézkedésekre is alkalmazandók.
5. Amennyiben az összefonódás a verseny szempontjából aggályos, mivel – különösen az erőfölény létrehozásával vagy megerősítésével – jelentősen gátolhatja a hatékony versenyt, a felek megpróbálhatják módosítani az összefonódást annak érdekében, hogy megoldják a versennyel kapcsolatos aggályokat, és ezáltal engedélyt kapjanak összeolvadásukhoz. Ilyen módosítások teljes mértékben végrehajthatók az engedélyezési határozat előtt. Gyakoribb azonban, hogy a felek az összefonódás közös piaccal összeegyeztethetővé tétele érdekében kötelezettségvállalásokat nyújtanak be, és e kötelezettségvállalásokat az engedélyezést követően hajtják végre.
6. Az összefonódás-ellenőrzési rendelet alapján a Bizottság felelősségi körébe tartozik annak igazolása, hogy az összefonódás jelentős mértékben akadályozza a versenyt ⁽⁴⁾. A Bizottság közli a versennyel kapcsolatos aggályait a felekkel, lehetővé téve számukra, hogy megfelelő és vonatkozó javaslatokat tessenek a korrekciós intézkedésekre ⁽⁵⁾. Tehát az összefonódásban érintett felek feladata, hogy kötelezettségvállalásokat terjesszenek elő; a Bizottság nem írhatja elő egyoldalúan az engedélyezési határozat feltételeit: ez csupán a felek kötelezettségvállalásai alapján lehetséges ⁽⁶⁾. A Bizottság tájékoztatja a feleket a korrekciós intézkedésekkel kapcsolatos előzetes értékeléséről. Ha azonban a felek nem

⁽¹⁾ A Bizottság 2004. április 7-i 802/2004/EK rendelete a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló 139/2004/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról (HL L 133., 2004.4.30., 1. o.). Ez a rendelet a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló 4064/89/EKG tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló 447/98/EK bizottsági rendelet helyébe lép (HL L 61., 1998.3.2., 1. o.).

⁽²⁾ A Versenypolitikai Főigazgatóság tanulmánya az összefonódási ügyek korrekciós intézkedéseiről, 2005. október.

⁽³⁾ Az összefonódás-ellenőrzési rendelet (6) preambulumbekzdése.

⁽⁴⁾ Az I. szakaszban és a kifogásközlés kibocsátását megelőzően ez a hatékony verseny jelentős akadályozásával kapcsolatos komoly kétségeknek felel meg.

⁽⁵⁾ A összefonódás-ellenőrzési rendelet formális lépéseket ír elő arra vonatkozóan, ahogyan a feleket a Bizottság által azonosított versenyjogi aggályokról értesítik (a rendelet 6. cikk (1) bekezdésének c) pontja: határozat, kifogásközlés). Emellett a Versenypolitikai Főigazgatóság „Az EK összefonódás-ellenőrzési eljárásainak bevált gyakorlatai” című dokumentuma szerint általában az eljárás meghatározó szakaszaiban az ügy aktuális állására vonatkozó megbeszéléseket ajánlanak fel, amikor a Bizottság ismerteti aggályait a felekkel, lehetővé téve számukra, hogy korrekciós intézkedésekre vonatkozó javaslatokkal reagáljanak.

⁽⁶⁾ Az Elsőfokú Bíróság ítélete a T-210/01 sz. ügyben General Electric kontra Bizottság (EBHT 2005., II-5575. o.), 52. pont; valamint lásd az Elsőfokú Bíróság ítéletét a T-87/05. sz. ügyben EDP kontra Bizottság (EBHT 2005., II-3745. o.), 105. pont.

javasolnak jogszerű módon a versennyel kapcsolatos aggályok megszüntetésére alkalmas korrekciós intézkedéseket, a Bizottság egyetlen lehetősége a tiltó határozat elfogadása ⁽¹⁾.

7. A Bizottságnak kell felmérnie, hogy a javasolt korrekciós intézkedések – végrehajtásukat követően – megszüntetik-e a versennyel kapcsolatosan azonosított aggályokat. Kizárólag a felek rendelkeznek az ilyen értékeléshez szükséges valamennyi vonatkozó információval, különös tekintettel a javasolt kötelezettségvállalások megvalósíthatóságára és a leválasztásra javasolt eszközök életképességére és versenyképességére. Ezért a felek felelőssége, hogy a korrekciós intézkedésekre vonatkozó javaslatoknak a Bizottság által való értékeléséhez szükséges valamennyi ilyen információt biztosítsák. E célból a végrehajtási rendelet arra kötelezi a bejelentő feleket, hogy a végrehajtási rendelet melléklete (RM-formanyomtatvány) előírásainak megfelelően – a kötelezettségvállalásokkal együtt – nyújtsanak be részletes információkat a felkínált kötelezettségvállalások tartalmára és végrehajtásuk feltételeire vonatkozóan, amelyek igazolják a hatékony verseny esetleges jelentős akadályozásának megszüntetésére való alkalmasságukat. Az üzletág leválasztását magukban foglaló kötelezettségvállalások esetében a feleknek részletesen kell ismertetniük azt, hogy a leválasztani kívánt üzletágot jelenleg hogyan működtetik. Ez az információ lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy jelenlegi működését a kötelezettségvállalások szerinti javasolt működési köréhez hasonlítva, felmérje az üzletág életképességét, versenyképességét és piacképességét. A Bizottság a pontos követelményeket az adott egyedi esethez szükséges információkhoz igazíthatja, és a felek számára lehetőséget nyújt arra, hogy a szükséges információk körét megvitassák az RM-formanyomtatvány benyújtását megelőzően.
8. Míg a felek kötelessége a versennyel kapcsolatos aggályok megszüntetéséhez elegendő kötelezettségvállalásokra vonatkozó javaslatok megtétele és az értékelésükhöz szükséges információk benyújtása, a Bizottság feladata annak megállapítása, hogy a – jogszerűen beterjesztett kötelezettségvállalásokkal módosított – összefonódást a közös piaccal összeegyeztethetetlennek kell-e nyilvánítani amiatt, hogy – a kötelezettségvállalások ellenére – a hatékony verseny jelentős akadályozásához vezet. A kötelezettségvállalással módosított összefonódás tiltása vagy engedélyezése esetében tehát a bizonyítási teherre ugyanazok a kritériumok vonatkoznak, mint a módosítást nélküli összefonódás esetében ⁽²⁾.

Az elfogadható kötelezettségvállalások alapvető feltételei

9. Az összefonódás-ellenőrzési rendelet alapján a Bizottság csak olyan kötelezettségvállalásokat fogadhat el, amelyek alkalmasnak minősülnek arra, hogy a hatékony verseny jelentős akadályozását megelőzve az összefonódást a közös piaccal összeegyeztethetővé tegyék. A kötelezettségvállalásoknak teljes mértékben meg kell szüntetniük a versennyel kapcsolatos aggályokat ⁽³⁾, valamint mindenre kiterjedőnek és minden szempontból hatékonyan kell lenniük ⁽⁴⁾. Továbbá a kötelezettségvállalásoknak hatékonyan és rövid időn belül végrehajthatóknak kell lenniük, mivel a piacon mindaddig nem állnak fenn a verseny feltételei, amíg a kötelezettségvállalásokat nem teljesítik.
10. A felek által javasolt szerkezeti kötelezettségvállalások – különösen a leválasztás – csak abban az esetben felelnek meg ezeknek a feltételeknek, ha a Bizottság a kívánt bizonyossággal arra a következtetésre juthat, hogy a kötelezettségvállalások teljesíthetők, valamint az azokból származó kereskedelmi struktúrák valószínűsíthetően kellően működőképesek és tartósak lesznek ahhoz, hogy biztosítsák, hogy a hatékony verseny jelentős akadályozása ne valósuljon meg ⁽⁵⁾.
11. A javasolt kötelezettségvállalások végrehajtásával kapcsolatos kívánt bizonyosságot különösképpen befolyásolhatják a leválasztani kívánt üzletág átruházásával kapcsolatos kockázatok, például a felek által a leválasztással kapcsolatban meghatározott feltételek, a harmadik feleknek az üzletághoz

⁽¹⁾ Lásd a következő ügyeket: COMP/M.2220 – GE/Honeywell, 2001. július 3., amelyet a Bíróság a General Electric kontra Bizottság T-210/01. sz. ügyben hozott ítélete erősített meg (EBHT 2005., II-5575. o.), 555. pont és az azt követő pontok, 612. pont és az azt követő pontok; COMP/M.3440 – EDP/ENI/GDP, 2004. december 9., amelyet az Elsőfokú Bíróság ítélete erősített meg az EDP kontra Bizottság T-87/05 sz. ügyben (EBHT 2005., II-3745. o.), 63. pont és az azt követő pontok, 75. pont és az azt követő pontok; IV/M.469 – MSG/Media Service, 1994. november 9.; IV/M.490 – Nordic Satellite Distribution, 1995. július 19.; IV/M.553 – RTL/Veronica/Endemol, 1995. szeptember 20.; IV/M.993 – Bertelsmann/Kirch/Première, 1998. május 27.; IV/M.1027 – Deutsche Telekom BetaResearch, 1998. május 27.; IV/M.774 – St Gobain/Wacker Chemie, 1996. december 4.; IV/M.53 – Aerospaciale/Alenia/De Havilland, 1991. október 2.; IV/M.619 – Gencor/Lonrho, 1996. április 24., amelyet az Elsőfokú Bíróság ítélete erősített meg a Gencor kontra Bizottság T-102/96 sz. ügyben (EBHT 1999., II-753. o.).

⁽²⁾ Lásd az Elsőfokú Bíróság ítéletét az EDP kontra Bizottság T-87/05 sz. ügyben (EBHT 2005., II-3745. o.), a 62. pont és az azt követő pontok.

⁽³⁾ Lásd az összefonódás-ellenőrzési rendelet (30) preambulumbekzdését és az Elsőfokú Bíróság ítéletét a Cementbouw kontra Bizottság T-282/02 sz. ügyben (EBHT 2006., II-319. o.), 307. pont.

⁽⁴⁾ Az Elsőfokú Bíróság ítéletei a következő ügyekben: T-210/01 General Electric kontra Bizottság (EBHT 2005., II-5575. o.), 52. pont; T-87/05 EDP kontra Bizottság (EBHT 2005., II-3745. o.), 105. pont.

⁽⁵⁾ Elsőfokú Bíróság, T-210/01 General Electric kontra Bizottság (EBHT 2005., II-5575. o.), 555. és 612. pont.

kapcsolódó jogai vagy a megfelelő vevő megtalálásával kapcsolatos kockázatok, valamint az eszközöknek a leválasztás megtörténteig esetlegesen bekövetkező értékcsökkenésével kapcsolatos kockázatok. A felek kötelessége, hogy a javaslat Bizottság elé való terjesztésekor felszámolják a korrekciós intézkedések végrehajtása tekintetében fennálló ilyen bizonytalanságokat ⁽¹⁾.

12. A második feltétel értékelése során – azaz annak eldöntésekor, hogy a javasolt kötelezettségvállalás megszünteti-e a versennyel kapcsolatban azonosított aggályokat – a Bizottság a javasolt korrekciós intézkedésekre vonatkozóan minden lényeges tényezőt figyelembe vesz, ideértve többek között a javasolt korrekciós intézkedés típusát, léptékét és hatályát, figyelembe véve e tényezők megítélése során annak a piacnak a szerkezetét és egyedi jellemzőit, amelyben a versennyel kapcsolatos aggályok felmerülnek, beleértve a felek és a többi piaci szereplő helyzetét.
13. Annak érdekében, hogy a kötelezettségvállalások megfeleljenek ezeknek az elveknek, hatékony végrehajtásra van szükség, valamint arra, hogy a kötelezettségvállalások ellenőrizhetők legyenek ⁽²⁾. Míg a leválasztás – végrehajtását követően – nem igényel további ellenőrző intézkedést, a kötelezettségvállalás egyéb típusai hatékony ellenőrzési mechanizmusokat igényelnek annak elkerülése érdekében, hogy hatásukat a felek mérsékeljék vagy akár megszüntessék. Egyébként az ilyen kötelezettségvállalásokat a felek egyszerű szándéknyilatkozatainak kellene tekinteni, és nem számíthatnának jogilag kötelező érvényű kötelezettségekként, mivel – a hatékony ellenőrző mechanizmusok hiánya miatt – semmilyen megszegésük nem eredményezné a határozatnak az összefonódás-ellenőrzési rendelet rendelkezései szerinti visszavonását ⁽³⁾.
14. Amennyiben azonban a felek a korrekciós intézkedésekre vonatkozó olyan javaslatokat nyújtanak be, amelyek annyira kiterjedtek és összetettek, hogy a Bizottságnak nincs lehetősége arra, hogy – határozatának idejekor – a kívánt bizonyossággal megállapítsa, hogy a korrekciós intézkedéseket teljes mértékben végre fogják hajtani és hogy ezek valószínűsíthetően fenntartják a piacon a hatékony versenyt, az engedélyezési határozat nem hozható meg ⁽⁴⁾. A Bizottság az ilyen korrekciós intézkedéseket különösen azon az alapon utasíthatja el, hogy a korrekciós intézkedések végrehajtása nem ellenőrizhető hatékonyan, továbbá hogy a hatékony ellenőrzés hiánya mérsékli, sőt megszünteti a javasolt kötelezettségvállalások hatását.

A korrekciós intézkedések különböző típusainak alkalmassága

15. A Bíróság joggyakorlata alapján a kötelezettségvállalások alapvető célja a kompetitív piaci szerkezetek biztosítása ⁽⁵⁾. Ennélfogva a strukturális jellegű kötelezettségvállalásokat – például az üzleti egység értékesítésére vonatkozó kötelezettségvállalást – az összefonódás-ellenőrzési rendelet célkitűzései szempontjából rendszerint előnyben kell részesíteni, mivel az ilyen kötelezettségvállalás tartósan megelőzi a bejelentett összefonódás miatt a versennyel kapcsolatban támadó aggályokat, és ráadásul nem tesz szükségessé közép- vagy hosszú távú ellenőrző intézkedéseket. Nem zárható ki azonban automatikusan annak a lehetősége, hogy más típusú kötelezettségvállalások is alkalmasak lehetnek arra, hogy megakadályozzák a hatékony verseny jelentős akadályozását ⁽⁶⁾.
16. A Bizottság hangsúlyozza, hogy eseti alapon kell megvizsgálni annak kérdését, hogy egy korrekciós intézkedés alkalmas-e a versennyel kapcsolatban azonosított aggályok megszüntetésére, közelebről pedig azt, hogy milyen típusú korrekciós intézkedések alkalmasak erre.
17. Mindamellet általában különbséget lehet tenni a leválasztás, az egyéb strukturális korrekciós intézkedések – például a kulcsfontosságú infrastruktúrához vagy inputokhoz való hozzáférés megkülönböztetéstől mentes feltételek mellett történő biztosítása – és az összefonódással létrejött vállalkozás jövőbeni magatartására vonatkozó kötelezettségvállalások között. A horizontális átfedésekből eredő versenyjogi aggályok legmegfelelőbb módon a leválasztási kötelezettségvállalásokkal szüntethetők meg, valamint

⁽¹⁾ A kockázatok jellegétől függően egyedi biztosítékok irányulhatnak arra, hogy ezeket kompenzálják. Például a harmadik félnek a leválasztási kívánt eszközökhöz kapcsolódó jogaiból eredő kockázatok alternatív leválasztási javaslattal kompenzálhatók. Az ilyen biztosítékok részletes tárgyalására a későbbiekben sor kerül.

⁽²⁾ Elsőfokú Bíróság, T-177/04 *easyJet kontra Bizottság* (EBHT 2006., II-1931. o.), 188. pont.

⁽³⁾ Elsőfokú Bíróság, T-177/04 *easyJet kontra Bizottság* (EBHT 2006., II-1931. o.), 186. és az azt követő pontok; az Elsőfokú Bíróság ítélete az *EDP kontra Bizottság* T-87/05 sz. ügyben (EBHT 2005., ECR II-3745. o.), 72. pont.

⁽⁴⁾ Lásd az ilyen összetett és nem megfelelő korrekciós intézkedésekre példaként a COMP/M.3440 sz. ügyet – ENI/EDP/GDP, 2004. december 9.; amelyet az Elsőfokú Bíróság ítélete erősített meg az *EDP kontra Bizottság* T-87/05 sz. ügyben, (EBHT 2005., II-3745. o.), 102. pont; COMP/M.1672 sz. ügy – Volvo/Scania, 2000. március 15.

⁽⁵⁾ Lásd az összefonódás-elleni rendelet (8) preambulumbekzdését; az Elsőfokú Bíróság ítéletét a *Gencor kontra Bizottság* T-102/96 sz. ügyben (EBHT 1999., II-753. o.), és annak 316. pontját; a Bíróság ítéletét a *Bizottság kontra Tetra Laval* C-12/03 P sz. ügyben (EBHT 2005., I-987. o.), 86. pont; az Elsőfokú Bíróság ítéletét az *ARD kontra Bizottság* T-158/00 sz. ügyben (EBHT 2003., II-3825. o.), 192. pont és az azt követő pontok.

⁽⁶⁾ A Bíróság ítélete a *Bizottság kontra Tetra Laval* C-12/03 P sz. ügyben (EBHT 2005., I-987. o.), 86. pont; az Elsőfokú Bíróságnak a *Gencor kontra Bizottság* T-102/96 sz. ügyben 1999. március 25-én hozott ítélete (EBHT 1999., II-753. o.), a 319. pont és az azt követő pontok; az Elsőfokú Bíróságnak az *ARD kontra Bizottság* T-158/00 sz. ügyben 2003. szeptember 30-án hozott ítélete (EBHT 2003., II-3825. o.), 193. pont; az Elsőfokú Bíróság ítélete az *easyJet kontra Bizottság* T-177/04 sz. ügyben (EBHT 2006., ECR II-1931. o.), 182. pont; az Elsőfokú Bíróság ítélete az *EDP kontra Bizottság* T-87/05 sz. ügyben (EBHT 2005., ECR II-3745. o.), 101. pont.

valószínűleg ezek révén oldhatók meg jobban a vertikális irányú hatással és a konglomerátummal kapcsolatos aggályokból eredő problémák is ⁽¹⁾. Más strukturális kötelezettségvállalások is alkalmasak lehetnek az aggályok valamennyi típusának megszüntetésére, amennyiben e korrekciós intézkedések hatásukban a leválasztással azonosak, amint azt a 61. pont és az követők részletesebben kifejtik. Az összefonódással létrejött vállalkozás jövőbeni magatartására vonatkozó kötelezettségvállalások kizárólag nagyon sajátos körülmények között, kivételes esetben fogadhatók el ⁽²⁾. Külön kiemelő, hogy a vállalkozások áremeléstől való tartózkodásának, a termékválaszték csökkentésének vagy a márkák eltávolításának stb. formájában megjelenő kötelezettségvállalások általában nem szüntetik meg a horizontális átfedésekből eredő versenyjogi aggályokat. Mindenesetre az ilyen típusú korrekciós intézkedések csak kivételes esetekben fogadhatók el, amennyiben megvalósíthatóságuk hatékony végrehajtás és ellenőrzés révén teljes mértékben biztosított, a 13–14., a 66. és a 69. pontban kifejtett szempontokkal összhangban, és amennyiben nem jelentenek olyan kockázatot, amely a versenyre nézve torzító hatással járna ⁽³⁾.

Az eljárás

18. A Bizottság az eljárás mindkét szakaszában elfogadhat kötelezettségvállalásokat ⁽⁴⁾. Mivel azonban csak a II. szakaszban hajtanak végre részletes piaci vizsgálatot, a Bizottság részére az I. szakaszban benyújtott kötelezettségvállalásoknak elegendőnek kell lenniük ahhoz, hogy egyértelműen kizárják az összefonódás-ellenőrzési rendelet 6. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében vett „komoly kétségeket” ⁽⁵⁾. Az összefonódás-ellenőrzési rendelet 10. cikkének (2) bekezdése szerint a Bizottságnak meg kell hoznia az engedélyezési határozatot, amint az összefonódás-ellenőrzési rendelet 6. cikke (1) bekezdésének c) pontjában említett komoly kétségek a felek által benyújtott kötelezettségvállalások eredményeképpen megszűnnek. Ez a szabály vonatkozik a II. szakaszban lévő eljárásokban javasolt kötelezettségvállalásokra, mielőtt a Bizottság kifogásközlést bocsátana ki ⁽⁶⁾. Amennyiben a Bizottság arra az előzetes álláspontra helyezkedik, hogy az összefonódás a hatékony verseny jelentős akadályozásához vezet, és kifogásközlést bocsát ki, a kötelezettségvállalásoknak elegendőnek kell lenniük a hatékony verseny jelentős akadályozásának megszüntetésére.
19. Noha a kötelezettségvállalásokat a feleknek kell felajánlaniuk, a Bizottság gondoskodik e kötelezettségvállalások végrehajthatóságáról azáltal, hogy az összefonódás engedélyezését a kötelezettségvállalások betartásától teszi függővé. Különbséget kell tenni a feltételek és a kötelezettségek között. A piac szerkezeti változása elérésének követelménye – például az üzletág leválasztásának előírása – feltételnek tekintendő. Az ennek az eredménynek az eléréséhez szükséges végrehajtási lépések általában a feleket terhelő kötelezettségek, pl. megbízott kinevezése azzal a visszavonhatatlan megbízással, hogy adja el az üzletet.
20. Amennyiben az érintett vállalkozások megszegik valamely kötelezettségüket, a Bizottság a 6. cikk (3) bekezdése vagy a 8. cikk (6) bekezdésének értelmében cselekedve visszavonhatja az összefonódás-ellenőrzési rendelet 6. cikkének (2) bekezdése, vagy (értelemszerűen) 8. cikkének (2) bekezdése alapján kiadott engedélyezési határozatokat. A kötelezettség megsértése esetén a felekre az összefonódás-ellenőrzési rendelet 14. cikke (2) bekezdésének d) pontja alapján pénzbírságok és a rendelet 15. cikke (1) bekezdésének c) pontja alapján kényszerítő bírságok is kiróhatók. Amennyiben azonban feltételt sértenek meg, például az üzletágot nem választják le a kötelezettségvállalásban jelzett határidőn belül, vagy később visszavásárolják, az összeegyeztethetőséget kimondó határozat többé nem alkalmazandó. Ilyen körülmények között a Bizottság először – az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikke (5) bekezdésének b) pontja alapján – a hatékony verseny feltételeinek megóvására alkalmas ideiglenes intézkedéseket rendelhet el. Másodszor – amennyiben a 8. cikk (4) bekezdése b) pontjának feltételei teljesülnek – elrendelhet bármilyen egyéb megfelelő intézkedést, hogy biztosítsa, hogy az érintett vállalkozások az összefonódást megszüntessék vagy a határozatában előírt helyreállító intézkedéseket megtegyék, vagy – a 8. cikk (7) bekezdésével összhangban – a 8. cikk (1)–(3) bekezdése szerinti határozatot hozhat. Ezen túlmenően a felekre a 14. cikk (2) bekezdésének d) pontja alapján pénzbírságok is kiróhatók.

⁽¹⁾ Lásd: tárolók leválasztása az alábbi ügyekben: COMP/M.3868 – DONG/Elsam/Energi E2, 2006. március 14., a 170. pont és az azt követő pontok; COMP/M.3696 – E.ON/MOL, 2005. december 21., a 735. és az azt követő pontok, példaként a gázágazatban a felek közötti strukturális kapcsolatok felszámolására irányuló tulajdonjogi szétbontásra, továbbá lásd a következő ügyeket: COMP/M.4314 – Johnson & Johnson/Pfizer, 2006. december 11., COMP/M.4494 – Evraz/Highveld, 2007. február 20.

⁽²⁾ Lásd – az összefonódások konglomerátumhatásával kapcsolatban – a Bíróság *Bizottság kontra Tetra Laval* C-12/03 P sz. ügyben 2005. február 15-én hozott ítéletének (EBHT 2005., I-987. o.) 85. és 89. pontját.

⁽³⁾ Például a bizonyos árazási gyakorlatra (pl. felső árkorlátra) vonatkozó kötelezettségvállalások, amelyekkel együtt járhat az árak versenytársak közötti versenyellenes összehangolásának kockázata.

⁽⁴⁾ Ahogyan az összefonódás-ellenőrzési rendelet (30) preambulumbekzdése előírja, a Bizottság az eljárás mindkét szakaszában biztosítja az átláthatóságot és a tagállamokkal való hatékony konzultációt.

⁽⁵⁾ Az I. szakaszban csak bizonyos típusú helyzetekben fogadhatók el kötelezettségvállalások, lásd az alábbiakban a (81) bekezdést.

⁽⁶⁾ Lásd többek között a következő ügyeket: COMP/M.2972 – DSM/Roche Vitamins, 2003. július 23.; COMP/M.2861 – Siemens/Drägerwerk/JV, 2003. április 30.; IV/JV.15 – BT/AT & T, 1999. március 30.; IV/M.1532 – BP Amoco/Arco, 1999. szeptember 29.

A leválasztási kötelezettségvállalások mintaszövegei

21. A bizottsági szolgálatok a leválasztásra irányuló kötelezettségvállalásokra vonatkozó bevált gyakorlatról iránymutatást adtak ki, amely a leválasztásra irányuló kötelezettségvállalások mintaszövegét és a megbízottak meghatalmazási mintaszövegét tartalmazza ⁽¹⁾. E mintaszövegeknek nem célja, hogy kimerítő részletességgel tárgyaljanak minden olyan kérdést, amely az egyes esetek kapcsán felmerülhet, és jogilag nem kötelező érvényűek az összefonódási eljárás feleire nézve. A jelen közlemény kiegészítőül szolgál, mivel a felek által felhasználható formátumban körvonalazzák a leválasztásra irányuló kötelezettségvállalások jellemző eljárásait. A mintaszövegek ugyanakkor nem zárják ki annak lehetőségét, hogy rugalmasan lehessen ezeket alkalmazni az adott eset követelményeinek megfelelően.

III. A KORREKCIÓS INTÉZKEDÉSEK KÜLÖNBÖZŐ TÍPUSAI

1. Üzletág leválasztása megfelelő vevő esetén

22. Ha a tervezett összefonódás azzal a veszéllyel fenyeget, hogy jelentősen gátolja a hatékony versenyt, a hatékony verseny megővésének legeredményesebb módja a tiltáson kívül az, ha az összefonódó felek által végrehajtott leválasztás útján megteremtik azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik új versenyszereplőként fellépő vállalkozás létrejöttét vagy a meglévő versenytársak megerősödését.

1.1. Az élet- és versenyképes üzletág leválasztása

23. A leválasztott tevékenységeknek életképes üzletágot kell képezniük, amely megfelelő vevő által működtetve tartósan és hatékonyan képes versenyezni az összefonódással létrejövő vállalkozással, valamint az üzletágot folyamatosan működő vállalkozásként kell értékesíteni ⁽²⁾. Ahhoz, hogy az üzletág életképes legyen, szükséges lehet olyan tevékenységeket belefoglalni, amelyek olyan piacokhoz kapcsolódnak, ahol a Bizottság nem állapított meg a versenyjogi aggályokat, amennyiben ez szükséges ahhoz, hogy az érintett piacokon eredményes versenytársat hozzanak létre ⁽³⁾.
24. Az életképes üzletág leválasztására irányuló javaslat benyújtásakor figyelembe kell venni az üzletág új tulajdonosra való átruházásával összefüggő bizonytalanságokat és kockázatokat. Ezek a kockázatok korlátozhatják a leválasztott üzletág versenyre gyakorolt hatását, és így olyan piaci helyzetet idézhetnek elő, amely nem szükségszerűen szünteti meg a versenyjogi aggályokat.

A leválasztani kívánt üzletág kiterjedése

25. Az üzletágnak magában kell foglalnia mindazon eszközöket, amelyek hozzájárulnak jelenlegi működéséhez, vagy amelyek az üzletág életképességének és versenyképességének biztosításához szükségesek, továbbá valamennyi jelenleg foglalkoztatott, vagy az üzletág életképességének és versenyképességének biztosításához szükséges alkalmazottat ⁽⁴⁾.
26. Szintén magába kell foglalnia a leválasztani kívánt üzletág és a felek egyéb üzletágai által jelenleg közösen foglalkoztatott alkalmazottakat és közösen használt eszközöket, amennyiben ezek hozzájárulnak az üzletág működéséhez, vagy az üzletág életképességének és versenyképességének biztosításához szükségesek. Ha ez nem így történne, a leválasztani kívánt üzletág életképessége és versenyképessége veszélybe kerülne. A leválasztott üzletágnak tehát magában kell foglalnia az üzletág számára alapvető funkciókat biztosító személyzetet, például a csoportszintű kutatási és fejlesztési, valamint informatikai személyzetet – még akkor is, ha e munkatársakat adott időpontban a felek valamely másik üzleti egysége alkalmazza – legalább ahhoz elegendő arányban, hogy a leválasztott üzletág folyamatos szükségleteit ki tudják elégíteni. Hasonlóképpen bele kell foglalni a közösen használt eszközöket is, még abban az esetben is, ha ezeket az eszközöket másik üzleti egység birtokolja, illetve másik üzleti egységhez rendelik hozzá.

⁽¹⁾ Lásd a Versenypolitikai Főigazgatóság weboldalát, amelyet 2003. májusában tettek közzé, és amely a <http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/legislation/legislation.html> címen érhető el. A mintaszövegek naprakésszé tétele folyamatos lehet, és – szükség esetén – a korrekciós intézkedések területén további, a helyes gyakorlatról szóló útmutatók kiadására kerülhet sor.

⁽²⁾ Bizonyos feltételek mellett ez magában foglalja az olyan üzletágakat, amelyeket az egyik fél üzletágából vagy egyes eszközökből metszettek ki; lásd a (35) és az azt követő bekezdéseket.

⁽³⁾ Lásd a következő ügyeket: IV/M.913 – Siemens/Elektrowatt, 1997. november 18.; IV/M.1578 – Sanitec/Sphinx, 1999. december 1., 255. pont; COMP/M.1802 – Unilever/Amora-Maille, 2000. március 8.; COMP/M.1990 – Unilever/Bestfoods, 2000. szeptember 28.

⁽⁴⁾ A bejelentő feleknek vállalniuk kell a kötelezettségvállalásaikban, hogy a leválasztani kívánt üzletág valamennyi ilyen eszközt és munkavállalót magában foglalja. Amennyiben az üzletág részletes leírása – amelyet a feleknek a (27) bekezdésben megállapítottakkal összhangban kell benyújtani – egy későbbi időpontban e tekintetben nem tűnik elég teljesnek, és a felek nem egészítik ki az üzletágot a szükséges további eszközökkel vagy személyzettel, a Bizottság fontolóra veheti a feltételes engedélyezési határozat visszavonását.

27. Annak érdekében, hogy a Bizottság azonosítani tudja a leválasztani kívánt üzletág kiterjedését, a feleknek bele kell foglalniuk a kötelezettségvállalásokba a leválasztott üzletág kiterjedésének pontos meghatározását (az „üzletág leírása”). Az üzletág leírását az adott esethez kell igazítani, és tartalmaznia kell mindazon elemeket, amelyek a leválasztani kívánt üzletág részét képezik: tárgyi eszközöket (pl. kutatási és fejlesztési, termelési, forgalmazási, értékesítési és marketingtevékenységek) és immateriális javakat (mint például szellemi tulajdonjogok, know-how és goodwill); a kormányzati szervek által az üzletágnak kiadott licenceket, engedélyeket és felhatalmazásokat; a leválasztani kívánt üzletág érdekét szolgáló szerződések, bérleti szerződéseket és kötelezettségvállalásokat (pl. a szállítókkal és az ügyfelekkel kötött megállapodásokat); valamint az ügyfél-, hitel és egyéb nyilvántartásokat. Az üzletág leírásába a feleknek bele kell foglalniuk az átruházni kívánt személyzet általános leírását, ideértve a kirendelt munkatársakat és az ideiglenesen foglalkoztatott alkalmazottakat, és bele kell illeszteniük a kiemelt fontosságú munkatársak jegyzékét, azaz az üzletág életképessége és versenyképessége szempontjából létfontosságú személyzetet. A munkavállalók átadása nem érinti a csoportos létszámcsökkentésekről szóló tanácsi irányelv⁽¹⁾; a munkavállalók jogainak a vállalkozások átruházása esetén történő védelméről szóló tanácsi irányelv⁽²⁾; a munkavállalók tájékoztatásáról és a velük folytatott konzultációról szóló tanácsi irányelv⁽³⁾ alkalmazását, valamint az ezeket az irányelveket végrehajtó nemzeti rendelkezéseket. A korrekciós intézkedésnek tartalmaznia kell a feleknek a vevőtoborzást tiltó kikötéssel kapcsolatos kötelezettségvállalását a kiemelt fontosságú munkatársakra vonatkozóan.
28. Az üzletág leírásában a feleknek ismertetniük kell azokat a megállapodásokat is, amelyek az általuk a leválasztott üzletág számára, vagy a leválasztott üzletág által számukra szállított termékekre és a szolgáltatásokra vonatkoznak. A leválasztott üzletág ilyen folyamatos kapcsolata átmeneti alapon szükséges lehet ahhoz, hogy a leválasztott üzletág gazdasági életképessége és versenyképessége fenntartható legyen. A Bizottság csak akkor fogadja el az ilyen megállapodásokat, ha ezek nem befolyásolják a leválasztott üzletág felektől való függetlenségét.
29. A leválasztani kívánt üzletággal kapcsolatos esetleges félreértések elkerülése érdekében a kötelezettségvállalások szövegében a feleknek határozottan ki kell zárniuk azon eszközöket vagy személyzetet, amelyeket az üzletágon belül felhasználnak vagy foglalkoztatnak, ám amelyeket ennek ellenére a felek szerint nem kellene a leválasztás keretében átadni. A Bizottság csak akkor tudja elfogadni az eszközök vagy a személyzet ilyen kizárását, ha a felek egyértelműen bizonyítani tudják, hogy ez nem befolyásolja az üzletág életképességét és versenyképességét.
30. A leválasztani kívánt üzletágnak önmagában életképesnek kell lennie. Ezért a Bizottság a korrekciós intézkedés értékelésének szakaszában nem veszi figyelembe a lehetséges vagy akár valószínűsíthető jövőbeni vevő erőforrásait. A helyzet abban az esetben más, ha már az eljárás folyamán értékesítési és vételi megállapodást kötnek egy konkrét vevővel, akinek erőforrásait ilyenkor figyelembe lehet venni a kötelezettségvállalás értékelése során. Ezzel a helyzettel az 56. és az azt követő bekezdések részletesebben foglalkoznak.
31. Amint – az engedélyezési határozat elfogadása után – meghatározzák a vevőt, előfordulhat, hogy a leválasztott üzletág részét képező egyes eszközökre vagy személyzetre a javasolt vevőnek nincs szüksége. A vevő jóváhagyásának folyamata során a Bizottság a felek kérése alapján jóváhagyhatja, hogy az üzletágot egy vagy több eszköz nélkül, illetve a személyzet bizonyos része nélkül értékesítsék a javasolt vevőnek, amennyiben ez nem befolyásolja a leválasztani kívánt üzletág életképességét és versenyképességét az értékesítés után, figyelembe véve a javasolt vevő erőforrásait.

1.2. Az önállóan működő üzletág és az alternatívák elfogadhatóságának feltételei

32. Egy életképes üzletág rendszerint olyan vállalkozás, amely képes önállóan működni, azaz – bizonyos átmeneti időszakon kivételével – működése független az összefonódó felektől a nyersanyagellátás vagy az együttműködés egyéb formái tekintetében.

⁽¹⁾ A Tanács 1998. július 20-i 98/59/EK irányelve a csoportos létszámcsökkentésre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről (HL L 225., 1998.8.12., 16. o.).

⁽²⁾ A Tanács 2001. március 12-i 2001/23/EK irányelve a munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek vagy ezek részeinek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről (HL L 82., 2001.3.22., 16. o.).

⁽³⁾ Az Európai Unió Tanács létrehozásáról vagy a közösségi szintű vállalkozások és vállalkozáscsoportok munkavállalóinak tájékoztatásáról és a velük folytatott konzultációt szolgáló eljárás kialakításáról szóló, 1994. szeptember 22-i 94/45/EK tanácsi irányelv (HL L 254., 1994.9.30., 64. o.). Az Európai Parlament és a Tanács 2002/14/EK irányelve (2002. március 11.) az Európai Közösség munkavállalóinak tájékoztatása és a velük folytatott konzultáció általános keretének létrehozásáról (HL L 80., 2002.3.23., 29. o.).

33. A Bizottság egyértelműen előnyben részesíti a meglévő, önállóan működő üzletágakat. Ez már korábban létező vállalkozás vagy vállalkozáscsoport, illetve olyan üzleti részleg formáját öltheti, amelyet ezt megelőzően jogi formában nem jegyeztek.
34. Ha a versennyel kapcsolatos aggály horizontális átfedésből ered, elképzelhető, hogy a feleknek lehetőségük van választani két üzletág között. Az ellenséges ajánlattételt magukban foglaló esetekben – amikor a körülményekből adódóan a bejelentő feleknek csak korlátozott információk állnak rendelkezésére a leválasztani kívánt üzletágról – fokozott annak kockázata, hogy ebből az üzletágból a leválasztást követően nem válik olyan életképes versenytárs, amely tartósan és hatékonyan képes lenne a piacon versenyezni. Ezért helyénvalóbb, ha a felek ilyen helyzetekben a felvásárló társaság tevékenységeinek leválasztását javasolják.

Eszközcsoport-kimetszés (carve-out)

35. Noha rendes esetben meglévő életképes üzletág leválasztása szükséges, a Bizottság – figyelembe véve az arányosság elvét – fontolóra veheti a felek által megtartott üzletágakkal meglévő szoros kapcsolatban lévő, illetve részben azokkal integrálódott üzletágak leválasztását, amelyeket emiatt ezek tekintetében „ki kell metszeni”. Annak érdekében, hogy a legkisebbre csökkenthetőek legyenek ilyen esetekben az életképességgel és versenyképességgel kapcsolatos kockázatok, a feleknek lehetősége van olyan kötelezettségvállalásokat benyújtani, amelyek egy meglévő üzletág nem szükségszerűen leválasztandó eszközcsoportjának kimetszését javasolják. Végeredményben egy meglévő, önállóan működő üzletágat választanak le ilyen körülmények között, noha a felek az „ellentétes irányú kimetszés” révén azokat a körülhatárolt részeket metszik ki, amelyeket megtarthatnak.
36. Mindenesetre a Bizottság csak akkor tudja elfogadni az üzletág kimetszését igénylő kötelezettségvállalásokat, ha biztos lehet abban, hogy – legalább az üzletágnak a vevőre való átruházásának idején – önálló alapokon nyugvó életképes üzletágat választanak le, valamint az eszközcsoport-kimetszés által okozott, az életképességet és a versenyképességet érintő kockázatokat ilyen módon a legkisebbre csökkentik. A feleknek ezért – ahogyan az alábbiakban a 113. pont részletesen kifejti – biztosítaniuk kell, hogy az eszközcsoport-kimetszés az átmeneti időszakban kezdődjön, azaz a bizottsági határozat elfogadásától a leválasztás befejezéséig (azaz az üzletágnak a vevőre való jogi és tényleges átruházásáig) tartó időszakban. Következésképpen e szakasz végén önálló alapokkal rendelkező, életképes üzletágat választanak le. Ha ez nem lehetséges, vagy ha az eszközcsoport-kimetszés különösen nehézkes volna, a felek előzetes vásárló bevonására irányuló megoldás javaslatával biztosíthatják a kívánt bizonyosságot, mint ezt az alábbiakban az 55. bekezdés részletezi.

Az eszközök, különösen a márkák és licenckek leválasztása

37. A korábban egységes és életképes üzletágat nem alkotó eszközcsoport leválasztása kockázatot jelent az eredményül létrejövő vállalkozás életképessége és versenyképessége tekintetében. Ez különösen abban az esetben áll fenn, ha egynél több fél eszközei érintettek. Az ilyen megközelítést csak akkor fogadhatja el a Bizottság, ha az üzletág életképessége azon tény ellenére biztosított, hogy az eszközök nem alkottak egységes üzletágat korábban. Ez akkor fordulhat elő, ha az egyedi eszközöket már életképes és versenyképes üzletágnak lehet tekinteni⁽¹⁾. Hasonlóképpen, kizárólag kivételes esetekben a csak márkákat, támogató termelőeszközöket és/vagy forgalmazási eszközöket magában foglaló leválasztási csomag is elegendő lehet ahhoz, hogy megteremtse a hatékony verseny feltételeit⁽²⁾. Ilyen esetben a márkákból és eszközökből álló csomagnak elegendőnek kell lennie ahhoz, hogy a Bizottság megállapíthassa, hogy a keletkező üzletág azonnal életképes lesz a megfelelő vevő kezében.
38. Az üzletág leválasztása általában előnyösebbnek tűnik a szellemi tulajdonjogokra vonatkozó licenciák átadásánál, mivel a licenciadás több bizonytalansággal jár, nem teszi lehetővé a licencievevő számára az azonnali piaci versenyzést, folyamatos kapcsolattartást igényel a felek között, ami esetleg lehetővé teszi, hogy a licenciadó befolyást gyakoroljon a licencievevő versenymagatartására, és a licencia

⁽¹⁾ COMP/M.1806 – AstraZeneca/Novartis, 2000. július 26.; COMP/M.1628 – TotalFina/Elf, 2000. február 9.; IV/M.603 – Crown Cork & Seal/CarnaudMetalbox, 1995. november 14.

⁽²⁾ COMP/M.2544 – Masterfoods/Royal Canin, 2002. február 15.; COMP/M.2337 – Nestlé/Ralston Purina, 2001. július 27.; IV/M.623 – Kimberly-Clark/Scott Paper, 1996. január 16.; COMP/M.3779 – Pernod Ricard/Allied Domecq, 2005. június 24.

kiterjedésével és feltételeivel kapcsolatos viták kialakulásához vezethet a licenciadó és a licenciatevé között. Ezért a licenciadás általában nem minősül megfelelőnek, ha az üzletág leválasztása megvalósíthatónak tűnik. Amennyiben a versennyel kapcsolatos aggályok az ilyen technológia vagy szellemi tulajdonjogok piaci helyzetéből fakadnak, a technológia vagy a szellemi tulajdonjog leválasztása a megfelelő korrekciós intézkedés, mivel kiküszöböli az összefonódással létrejött vállalkozás és annak versenytársai közötti tartós kapcsolatot ⁽¹⁾. A Bizottság azonban elfogadhatja a leválasztás alternatívájaként a licenciamegállapodásokat, amennyiben a leválasztás például gátolná a hatékony, folyamatos kutatást, vagy ha a leválasztás az üzletág jellege miatt lehetetlen volna ⁽²⁾. Az ilyen licenciáknak lehetővé kell tenniük a licenciatevé számára, hogy ahhoz hasonló módon versenyezzen hatékonyan a felekkel, mintha leválasztásra került volna sor. Rendes esetben ezek kizárólagos licenciák, valamint nem tartalmazhatnak a licenciatevé tekintetében a felhasználási területre vonatkozó vagy földrajzi korlátozásokat. Amennyiben bizonytalanság van a licenciatevé kiterjedésével vagy feltételeivel kapcsolatban, a feleknek el kell leválasztaniuk az alapul szolgáló szellemi tulajdonjogot, de visszavásárolhatják a licenciat. Amennyiben bizonytalanság van azzal kapcsolatban, hogy a licenciatevé ténylegesen egy megfelelő licenciatevéhez kerül-e, a felek fontolóra vehetik, hogy előzetes licenciatevére vagy „fix-it-first” (a bizottsági eljárás lezárulását megelőző) megoldásra tesznek javaslatot, az alábbiakban az 56. bekezdésben megállapított szempontok szerint, lehetővé téve a Bizottságnak azt, hogy a kívánt bizonyossággal állapítsa meg, hogy a korrekciós intézkedést végrehajtják ⁽³⁾.

Márkanévváltás

39. Kivételes esetekben a Bizottság elfogadott olyan kötelezettségvállalásokat, amelyek kizárólagos, időben korlátozott licenciat nyújtanak egy márkára azzal a céllal, hogy az előírt időszakban a licenciatevé megváltoztassa a termék márkanevét (márkanévváltás). Az úgynevezett márkanev-váltási kötelezettségvállalások első licenciaszakasza után a felek egy második szakaszt vállalnak, amelyben tartózkodnak a márka mindennemű használatától (időleges szüneteltetési szakasz). Az ilyen kötelezettségvállalások célja, hogy lehetővé tegyék a licenciatevének a licencelt márka vevőinek saját márkájához való átvitelét annak érdekében, hogy életképes versenytársat hozzanak létre anélkül, hogy a licencelt márkát állandó jelleggel leválasztanák.
40. A márkanev-váltási kötelezettségvállalás lényegesen nagyobb kockázatot jelent a hatékony verseny helyreállítására nézve, mint a leválasztás, ideértve a márka leválasztását is, mivel jelentős mértékű a bizonytalanság azzal kapcsolatban, hogy a licenciatevé sikerrel alapozza-e meg magát a piac aktív versenyzőjeként a márkanev-váltáson átesett termék alapján. A márkanev-váltásra irányuló korrekciós intézkedés elfogadható lehet olyan körülmények között, amikor az érintett márkát széles körben használják, és a forgalmának jelentős része nem azokon a piacokon keletkezik, amelyekkel kapcsolatban versenyjogi aggályokat állapítottak meg ⁽⁴⁾. Ilyen körülmények között a márkanev-váltásra irányuló korrekciós intézkedést olyan módon kell meghatározni, amely biztosítja, hogy a licenciatevé átadása hatékonyan tartja fenn tartósan a versenyt a piacon, és a licenciatevé hatékony versenytárs lesz a termékek márkanevének módosítása után.
41. Mivel a márkanev-váltási kötelezettségvállalások sikere szorosan kötődik a licencelt márka életképességéhez, az ilyen kötelezettségvállalások kialakításakor számos előfeltételnek kell teljesülnie. Először, az átruházni kívánt márkának ismertnek és kellően erősnek kell lennie, hogy biztosítsa a licencelt márka azonnali életképességét és gazdasági túlélését a márkanev-váltási időszak során. Másodsor, a korrekciós intézkedés életképességének biztosításához szükség lehet a licencelt márkanev alatt forgalomba hozott termékek gyártásához vagy forgalmazásához kapcsolódó eszközök egy részére vagy a know-how átruházására ⁽⁵⁾. Harmadsor, a licenciatnak kizárólagosnak kell lennie, valamint általában átfogó jellegűnek, azaz nem korlátozódhat egy bizonyos termékskálára egy adott piacon belül, és magában kell foglalnia a szellemi tulajdonjogokat annak biztosításához, hogy az ügyfelek elismerjék a

⁽¹⁾ Lásd a következő ügyeket: COMP/M.2972 – DSM/Roche Vitamins, 2003. július 23.; IV/M.1378 – Hoechst/Rhône-Poulenc, 1999. augusztus 9.; COMP/M.1601 – Allied Signal/Honeywell, 1999. december 1.; COMP/M.1671 – Dow/UCC, 2000. május 3.

⁽²⁾ COMP/M.2949 – Finmeccanica/Alenia Telespazio, 2002. október 30.; M.3593 – Apollo/Bakelite, 2005. április 11., a szénkötéses tűzálló anyaggal kapcsolatos licenciatra vonatkozó kötelezettségvállalás; a gyógyszeriparhoz kapcsolódóan lásd a következő ügyeket: COMP/M.2972 sz. ügy – DSM/Roche Vitamins, 2003. július 23.; IV/M.555 sz. ügy – Glaxo/Wellcome, 1995. február 28.

⁽³⁾ COMP/M.2972 – DSM/Roche Vitamins, 2003. július 23.

⁽⁴⁾ Azonban még ilyen körülmények között is helyénvalóbb lehet a márka leválasztása, különösen ha a márka tulajdonjogának ebből eredő felosztása megfelel az iparágban folytatott általános gyakorlatnak, lásd a gyógyszeripar esetében a következő ügyet: COMP/M.3544 sz. – Bayer Healthcare/Roche (OTC), 2004. november 19., a Desenex márka leválasztására vonatkozó 59. pont.

⁽⁵⁾ COMP/M.3149 – Procter & Gamble/Wella, 60. pont; IV/M.623 – Kimberly-Clark/Scott Paper, 1996. január 16., 236. pont i. alpont. Ez különösen a licencelési szakasz során fontos, amely alatt a licenciatevének fel kell készülnie egy új versenyképes márka bevezetésére. Egy új márka bevezetése nem tűnik megvalósíthatónak abban az esetben, ha a vevőnek jelentős erőforrásokat kell fordítania a licencelt márka gyártási folyamatára, marketingjére és forgalmazására; COMP/M.2337 – Nestlé/Ralston Purina, 2001. július 27., a 67. és az azt követő pontok; COMP/M.2621 – SEB/Moulinex, 2002. január 8., 140. pont.

márkanév-váltáson átesett termék ismerős voltát. A feleknek nem lehet megengedett a hasonló szavak vagy jelek használata, mivel ez megingathatná a márkanév-váltási gyakorlat hatását ⁽¹⁾. Negyedszer, mind a licencelési, mind pedig az időleges szüneteltetési időszaknak elegendően hosszúnak kell lennie, figyelembe véve az adott ügy sajátosságait, hogy ilyen módon a márkanév-váltási korrekciós intézkedés hatásaiban hasonló legyen a leválasztáshoz ⁽²⁾.

42. A potenciális licenciavevő személye kulcsfontosságú tényező a kötelezettségvállalás sikere szempontjából. Amennyiben bizonytalan, hogy áll-e rendelkezésre több megfelelő licenciavevő, akiknek mindegyike alkalmas a márkanév-váltási feladat elvégzésére és ebben erősen érdekeltek, a felek fontolóra vehetik az előzetes vevőre vagy „fix-it-first” (a bizottsági eljárás lezárását megelőző) megoldásra vonatkozó javaslat benyújtását, összhangban az alábbiakban az (53) bekezdésben kifejtett szempontokkal.

1.3. A visszavásárlást tiltó záradék

43. A korrekciós intézkedés strukturális hatásának fenntartása érdekében a kötelezettségvállalásoknak arról is gondoskodniuk kell, hogy az összefonódással létrejött vállalkozás ne szerezhesen befolyást ⁽³⁾ a leválasztott üzletág egésze vagy része felett. A kötelezettségvállalásoknak rendes esetben tartalmazniuk kell, hogy lényegi befolyás újbóli megszerzése jelentős időtartamon – általában 10 éven – belül nem lehetséges. Azonban a kötelezettségvállalások mentességet is meghatározhatnak, amely lehetővé teszi a Bizottságnak, hogy felmentse a feleket e kötelezettség alól, amennyiben a Bizottság a későbbiekben úgy találja, hogy a piac szerkezete oly mértékben megváltozott, hogy a továbbiakban nem szükséges fenntartani a leválasztott üzletág feletti befolyás hiányát ahhoz, hogy az összefonódás összeegyeztethető legyen a közös piaccal. Az üzletág újbóli megszerzése még az explicit záradék hiányában is megsértené a kötelezettségvállalások alapján a felekre rótt implicit kötelezettséget, mivel az újbóli megszerzés befolyásolná a korrekciós intézkedések hatékonyságát.

1.4. Alternatív leválasztási kötelezettségvállalások: a koronaékszerek

44. Bizonyos esetekben bizonytalan lehet a végrehatása a felek által előnyben részesített leválasztási opciónak (amely életképes üzletág leválasztására irányul, megoldva a versennyel kapcsolatos aggályokat), tekintettel például harmadik felek elővételi jogaira vagy a kulcsfontosságú szerződések, szellemi tulajdonjogok átruházhatóságának vagy a megfelelő vevő megtalálásának bizonytalanságára. A felek azonban úgy ítélik meg, hogy képesek lesznek az adott üzletágot rövid időn belül a megfelelő vevő számára leválasztani.
45. Ilyen körülmények között a Bizottság nem vállalhatja azt a kockázatot, hogy végül nem tartható fenn a hatékony verseny. Ennek megfelelően a Bizottság kizárólag a következők mellett fogadja el az ilyen leválasztási kötelezettségvállalásokat: a) a bizonytalanság hiányában a kötelezettségvállalásokban javasolt első leválasztás egy életképes üzletágra vonatkozna, és b) a feleknek javasolniuk kell egy második alternatív leválasztást, amelyet a felek akkor kötelesek végrehajtani, ha az első leválasztásra vonatkozóan megadott határidőn belül nem tudják végrehajtani az első kötelezettségvállalást ⁽⁴⁾. Az ilyen alternatív kötelezettségvállalásnak rendes esetben „koronaékszernek” ⁽⁵⁾ kell lennie, azaz a végrehajtásának eredménye (életképes versenytárs létrejötte) tekintetében legalább olyan hatékonynak kell lennie, mint az első javasolt kötelezettségvállalás, nem foglalhat magában semmilyen bizonytalanságot a végrehajtása tekintetében, valamint gyorsan végrehajthatónak kell lennie annak érdekében, hogy elkerülhető legyen az, hogy a teljes végrehajtási időszak hosszabbra húzódjon annál, mint ami a kérdéses piac feltételei között rendes esetben elfogadhatónak minősül. A köztes időszakban felmerülő kockázatok korlátozása érdekében elkerülhetetlen, hogy a köztes időszakban az üzletág életképességének megőrzésére irányuló intézkedéseket és elkülönítési intézkedéseket alkalmazzanak valamennyi eszköze mindkét leválasztási alternatíva vonatkozásában. Emellett a kötelezettségvállalásnak egyértelmű kritériumokat és szoros ütemezést kell megállapítania arra vonatkozóan, hogy az alternatív leválasztási kötelezettség hogyan és mikor lépjen hatályba, valamint a Bizottság az ilyen kötelezettségvállalás végrehajtására rövidebb határidőket ír elő.

⁽¹⁾ COMP/M.3149 – Procter & Gamble/Wella, 2003. július 30., 61. pont; COMP/M.2337 – Nestlé/Ralstone Purina, 2001. július 27., 68. pont; COMP/M.2621 – SEB/Moulinex, 2002. január 8., 141. pont; IV/M.623 – Kimberly-Clark/Scott Paper, 1996. január 16., 236. pont ii. alpont.

⁽²⁾ Például a termékek életciklusát figyelembe véve, vö. a következő ügyvel, ahol a kötelezettségvállalások időtartama három termék-életciklussal egyenlő időtartamnak felelt meg: COMP/M.2621 – SEB/Moulinex, 2002. január 8., 141. pont.; amelyet megerősített az Elsőfokú Bíróság ítélete a *Royal Philips Electronics NV kontra Bizottság T-119/02 sz. ügyben*, (EBHT 2003., II-1433. o.), 112. és az azt követő pontok.

⁽³⁾ Az üzletág előző tulajdonosának a leválasztott üzletág versenymagartására gyakorolt, a korrekciós intézkedés célkitűzésének meghiúsulását kockáztató hatása.

⁽⁴⁾ Lásd az Elsőfokú Bíróság ítéletét a *General Electric kontra Bizottság T-210/01 sz. ügyben* (EBHT 2005., II-5575. o.) 617. pont; COMP/M.1453 – AXA/GRE, 1999. április 8.

⁽⁵⁾ Az alternatíva teljesen eltérő üzletágból is állhat, vagy – a megfelelő vevő megtalálásával kapcsolatos bizonytalanság esetében – a kezdeti csomaghoz adott további üzletágakból és eszközökből.

46. Amennyiben harmadik felek jogai vagy megfelelő vevő megtalálása miatt bizonytalanság van a leválasztás végrehajtásával kapcsolatban, akkor a „koronaékszerekkel” kapcsolatos kötelezettségvállalások és az alább az 54. bekezdésben tárgyalt előzetes vásárlók bevonására vonatkozó kötelezettségvállalások ugyanazokra a problémákra irányulnak, ennél fogva a felek választhatnak a két struktúra között.

1.5. Átruházás a megfelelő vevőre

47. A leválasztás tervezett célja csak akkor érhető el, ha az üzletágat olyan megfelelő vevőre ruházzák át, akinek kezében az üzletág ténylegesen ható versenyerőt képvisel majd a piacon. A javasolt kötelezettségvállalás alkalmasságának értékelése során a Bizottság már most is fontos szempontként kezeli azt, hogy az üzletág adottságai alapján mennyire valószínűsíthető megfelelő vevő jelentkezése ⁽¹⁾. Annak biztosítása érdekében, hogy az üzletágat a megfelelő vevőnek válasszák le, a kötelezettségvállalásoknak olyan kritériumokat kell tartalmazniuk a vevő megfelelőségének meghatározására vonatkozóan, amelyek lehetővé teszik a Bizottságnak, hogy megállapítsa, az üzletág ilyen vevő részére való leválasztása valószínűsíthetően megszünteti a versennyel kapcsolatos azonosított aggályokat.

a) A vevő megfelelősége

48. A vevővel kapcsolatos szokásos követelmények a következők:
- a vevőknek a felektől függetlennek és hozzájuk nem kapcsolódónak kell lennie,
 - a vevőknek szükséges pénzügyi forrásokkal, bizonyított szakértelemmel, kellő érdekeltséggel és megfelelő képességgel kell rendelkeznie ahhoz, a leválasztott üzletágat oly módon tartsa fenn és fejlessze tovább, hogy az ténylegesen ható versenyerőt gyakoroljon a felekre és más versenytársakra, valamint
 - nem engedhető meg, hogy az üzletágnak a javasolt vevő általi megszerzése valószínűsíthetően új, versennyel kapcsolatos problémákat hozzon létre, és nem kockáztathatja azt, hogy a kötelezettségvállalások végrehajtása késedelmet szenvedjen. Ennél fogva a javasolt vevővel szemben ésszerűen támasztható az az elvárás, hogy valamennyi szükséges jóváhagyást megszerezze az illetékes szabályozó hatóságoktól a leválasztani kívánt üzletág megszerzéséhez.
49. A vevővel kapcsolatos szokásos követelmények eseti alapon kiegészíthetők. Például szükség kiterjedhetnek arra a követelményre, hogy a vevő az adott iparágból kerüljön ki, ne a pénzügyi szférából ⁽²⁾. A kötelezettségvállalások általában abban az esetben tartalmazznak ilyen záradékot, ha – az ügy sajátos körülményei miatt – a pénzügyi vevő nem képes arra, illetve nem érdekelt abban, hogy az üzletágat életképes és versenyképes piaci erővé alakítsa, még amellet sem, hogy lehetősége lenne megszerezni – pl. az érintett ágazatban tapasztalattal rendelkező vezetők felvételével – az irányításához szükséges szakértelmet, tehát a pénzügyi vevő által való megvétel nem szüntetné meg elegendő bizonyossággal a versennyel kapcsolatos aggályokat.

b) A megfelelő vevő meghatározása

50. Általában véve háromféleképpen biztosítható, hogy az üzletágat a megfelelő vevőre ruházzák át. Az első lehetőség, hogy az üzletágat a határozat elfogadását követően meghatározott határidőn belül átruházzák a Bizottság által a vevővel kapcsolatos követelmények alapján jóváhagyott vevőre. A második, hogy – az első kategóriában megállapított feltételeken túl – a kötelezettségvállalások rendelkeznek arról, hogy a felek mindaddig nem hajthatják végre a bejelentett műveletet, amíg nem kötöttek az üzletágra vonatkozóan kötelező érvényű megállapodást a Bizottság által jóváhagyott vevővel (az ún. „előzetes vevővel”). A harmadik, hogy a felek meghatározzák az üzletág vevőjét és már a bizottsági eljárás alatt kötelező érvényű megállapodást kötnek vele ⁽³⁾ (az úgynevezett „fix-it-first” korrekciós intézkedés ⁽⁴⁾). A két utóbbi lehetőség közötti fő különbség az, hogy az előzetes vevő esetében a vevő személye az engedélyezési határozatot megelőzően ismeretlen a Bizottság előtt.
51. Az adott kategória kiválasztása az ügyben érintett kockázatoktól függ, és ebből következően azoktól az intézkedésektől, amelyek lehetővé teszik a Bizottság számára, hogy a kívánt bizonyossággal állapítsa meg, hogy a kötelezettségvállalásokat végre fogják hajtani. Ez függ a leválasztani kívánt üzletág jellegétől és kiterjedésétől, az üzletágat a leválasztásig tartó átmeneti időszakban érintő értékcsökkenés kockázatától, továbbá az átruházással és a végrehajtással járó esetleges bizonytalanságoktól, különösen a megfelelő vevő keresésének kockázataitól.

⁽¹⁾ IV/M.913 – Siemens/Elektrowatt, 1997. november 18.

⁽²⁾ Lásd a következő ügy kötelezettségvállalásait: COMP/M.2621 – SEB/Moulinex, 2002. január 8., amelyek előírják, hogy a liceneciavevőknek az érintett ágazatban felhasznált saját védjeggyel kell rendelkeznie. Bizonyos piacok esetében szükséges lehet, hogy a vevő az ügyfelek körében kellő szinten ismert legyen ahhoz, hogy a leválasztás előtt álló üzletágat a piacon tényleges versenyerővé tegye.

⁽³⁾ Az üzletág átruházása a bizottsági határozat után is végrehajtható.

⁽⁴⁾ E terminus használata más joghatóság esetében eltérő lehet.

1. A leválasztott üzletág értékesítése a határozatot követő meghatározott határidőn belül

52. Az első kategóriában a felek a vevővel kapcsolatos követelmények alapján folytathatják a leválasztott üzletág értékesítését a határozat elfogadását követő, meghatározott határidőn belül. Ez az eljárás valószínűleg az esetek többségében megfelelő, amennyiben az életképes üzletágnak számos vevője várható, és nincsenek olyan speciális problémák, amelyek megnehezítenék vagy megakadályoznák a leválasztást. Abban az esetben, ha a vevőnek speciális feltételeknek kell megfelelnie, ez eljárás akkor lehet megfelelő, ha elegendő olyan érdeklődő potenciális vevő van, aki eleget tesz a vevővel kapcsolatban meghatározott speciális követelményeknek, amelyeket ilyenkor a kötelezettségvállalásoknak tartalmazniuk kell. Ilyen körülmények között a Bizottság megállapíthatja, hogy a leválasztást végrehajtják, továbbá hogy semmi nem indokolja azt, hogy a bizottsági határozatot követően a bejelentett összefonódás végrehajtását felfüggeszték.

2. Az előzetes vevő

53. Előfordul olyan eset, amikor kizárólag az előzetes vevőre vonatkozó javaslat révén képes a Bizottság a kívánt bizonyossággal megállapítani, hogy az üzletágot sikeresen le fogják választani a megfelelő vevő részére. A feleknek ezért a kötelezettségvállalásokban vállalniuk kell, hogy mindaddig nem hajtják végre a bejelentett műveletet, amíg nem kötöttek a leválasztott üzletágra vonatkozóan kötelező érvényű megállapodást a Bizottság által jóváhagyott vevővel ⁽¹⁾.
54. Először, ez azokra az esetekre vonatkozik, amikor a leválasztást jelentős akadályok nehezítik meg, például harmadik felek jogai vagy a megfelelő vevő megtalálásával kapcsolatos bizonytalanságok ⁽²⁾. Az ilyen esetekben az előzetes vevő lehetővé teszi a Bizottságnak, hogy a kellő fokú bizonyossággal megállapítsa, hogy a kötelezettségvállalásokat végre fogják hajtani, mivel az ilyen kötelezettségvállalás jobban ösztönzi a feleket a leválasztás lezárására, hogy így saját összefonódásukat véghezvihessék. Ilyen körülmények között a felek az előzetes vevőre tett javaslat és az alternatív leválasztási kötelezettségvállalás között választhatnak, amint azt a fentiekben a 46. pont megállapítja.
55. Másodszor, az előzetes vevő olyan esetekben lehet szükséges, amelyek a leválasztásig tartó átmeneti időszakban jelentős kockázatot jelentenek a leválasztani kívánt üzletág versenyképességének megőrzésére és eladhatóságára nézve. Ez a kategória olyan eseteket foglal magában, amelyeknél a leválasztani kívánt üzletág értékvesztésének kockázatai jelentősnek tűnnek, különösen az üzletág szempontjából kulcsfontosságú alkalmazottak elvesztésének kockázata miatt, vagy amelyeknél fokozottak az átmeneti kockázatok, mivel a felek nem tudják lefolytatni az eszközkimetszést az átmeneti időszakban, hanem csak akkor kerülhet sor az eszközkimetszésre, ha a vevővel már megkötötték az értékesítési és vételi megállapodást. Az előzetes vevőre vonatkozó kitétel a leválasztani kívánt üzletág átruházását olyan nyira felgyorsíthatja – mivel a felek fokozottan érdekeltek abban, hogy a leválasztást saját összefonódásuk véghezvitele érdekében befejezzék –, hogy a kötelezettségvállalások révén a Bizottság a kívánt bizonyossággal megállapíthatja, hogy a kockázatok korlátozottak és a leválasztást eredményesen végre fogják hajtani ⁽³⁾.

3. „Fix-it-first” korrekciós intézkedések

56. A harmadik kategória azokat az eseteket foglalja magában, amelyekben a felek a bizottsági eljárás során meghatározzák a vevőt, és a vétel lényegi jellemzőit körvonalazó, jogilag kötelező érvényű megállapodást kötnek vele ⁽⁴⁾. A Bizottság a végleges határozatban dönthet arról, hogy a leválasztott üzletágnak a meghatározott vevőre való átruházása megszünteti-e a versennyel kapcsolatos aggályokat. Amennyiben a Bizottság jóváhagyja a bejelentett összefonódást, nincs szükség további, a vevőt jóváhagyó bizottsági határozatra, és a leválasztott üzletág értékesítésének lezárására röviddel ezt követően sor kerülhet.
57. A Bizottság a „fix-it-first” korrekciós intézkedéseket különösen az olyan esetekben tekinti előnyös megoldásnak, ahol a vevő kiléte döntő a javasolt korrekciós intézkedés eredményessége szempontjából.

⁽¹⁾ COMP/M.3796 – Omya/Huber PCC, 2006. július 19.; COMP/M.2972 – DSM/Roche Vitamins, 2003. július 23.; COMP/M.2060 – Bosch/Rexroth, 2000. december 13.; COMP/M.2337 – Nestlé/Ralston Purina, 2001. július 27.; COMP/M.2544 – Masterfoods/Royal Canin, 2002. február 15.; COMP/M.2947 – Verbund/Energie Allianz, 2003. június 11.

⁽²⁾ Lásd a következő ügyet: COMP/M.2060 – Bosch/Rexroth, 2000. december 13., 92. pont.

⁽³⁾ Lásd a következő ügyet: COMP/M.2060 – Bosch/Rexroth, 2000. december 13., 95. pont.

⁽⁴⁾ Az ilyen megállapodások rendszerint az adott korrekciós intézkedést elfogadó végleges bizottsági határozattól függenek.

Ez azokra az esetekre vonatkozik, amikor – az adott körülményekből eredően – csak nagyon kevés potenciális vevő tekinthető alkalmasnak, különösen mivel a leválasztott üzletág önmagában nem életképes, és életképességét kizárólag a vevő speciális eszközei biztosítják, vagy amikor a vevőnek speciális jellemzőkkel kell rendelkeznie ahhoz, hogy a korrekciós intézkedés megszüntesse a versennyel kapcsolatos aggályokat ⁽¹⁾. Ha a felek azt választják, hogy az eljárás során a „fix-it-first” megoldás alkalmazásával kötelező érvényű megállapodást kötnek a megfelelő vevővel, a Bizottság ilyenkor a kívánt bizonyossággal meg tudja állapítani, hogy a kötelezettségvállalásokat a megfelelő vevő részére való értékesítéssel végrehajtják. Ezekben az esetekben általában egyenértékűnek és elfogadhatónak tekintik az „előzetes vevőt” meghatározó megoldást, amely a vevő megfelelőségére vonatkozóan speciális követelményeket tartalmaz.

2. A versenytársakkal fennálló kapcsolatok megszüntetése

58. A leválasztási kötelezettségvállalások a felek és a versenytársak közötti kapcsolatok megszüntetésére is felhasználhatók olyan esetekben, amikor e kapcsolatok hozzájárulnak az összefonódásból eredő versenyjogi aggályokhoz. Annak érdekében, hogy felszámolható legyen a strukturális kapcsolat valamely fő versenytárral, szükséges lehet a közös vállalatban fennálló kisebbségi részesedés leválasztása ⁽²⁾, vagy hasonlóképpen, egy versenytárs tekintetében fennálló kisebbségi részesedés leválasztása ⁽³⁾.
59. Jóllehet a kívánatos megoldás az ilyen részesedések leválasztása, a Bizottság kivételes esetben elfogadhatja a versenytárs tekintetében fennálló kisebbségi részesedéshez kapcsolódó jogokról való lemondást, amennyiben az adott eset körülményeit figyelembe véve kizárható, hogy a versenytárs tekintetében fennálló kisebbségi részesedésből eredő pénzügyi előnyök önmagukban versenyjogi aggályokat vetnek fel ⁽⁴⁾. Ilyen körülmények esetén a feleknek le kell mondaniuk a részesedéshez fűződő minden olyan jogokról, amelyek meghatározók voltak a versennyel kapcsolatos magatartás tekintetében, például az igazgatótanácsban való képviseltről, vétőjogokról és tájékoztatáshoz való jogokról ⁽⁵⁾. A Bizottság csak akkor fogadhatja el a versenytárral fennálló kapcsolat ily módon történő megszüntetését, ha e jogokról teljes körűen és véglegesen lemondanak ⁽⁶⁾.
60. Amennyiben az ugyanolyan termékeket szállító vagy ugyanolyan szolgáltatásokat nyújtó vállalatokkal fennálló megállapodások miatt merülnek fel versenyjogi aggályok, megfelelő korrekciós intézkedés lehet a kérdéses megállapodás – például a versenytársakkal fennálló forgalmazási megállapodások ⁽⁷⁾ vagy bizonyos üzleti magatartás koordinálását lehetővé tevő megállapodások ⁽⁸⁾ – megszüntetése. Ugyanakkor egy forgalmazási megállapodás megszüntetése önmagában csak akkor eredményezi a versennyel kapcsolatos aggályok megszűnését, ha biztosított az, hogy valamely versenytárs termékét is forgalmazni fogják a jövőben, amely hatékony versenynyomást gyakorol a felekre.

3. Más korrekciós intézkedések

61. Jóllehet a leválasztásra vagy a versenytársakkal fennálló kapcsolatok megszüntetésére irányuló korrekciós intézkedések részesülnek előnyben, nem ezek jelentik az egyedüli lehetőséget bizonyos versenyjogi aggályok megszüntetésére. Ugyanakkor más korrekciós intézkedések értékelése során az eredményesség és a hatékonyság szempontjából a leválasztások szolgálnak összehasonlítási alapul. A Bizottság tehát más típusú kötelezettségvállalásokat is elfogadhat, de csak akkor, ha a másik javasolt korrekciós intézkedés a leválasztással hatásait nézve legalább egyenértékű ⁽⁹⁾.

⁽¹⁾ Lásd a következő ügyeket: COMP/M.3916 – T-Mobile Austria/tele.ring, 2006. április; a mobiltelefon-szolgáltatással kapcsolatos – életképes üzletágot nem jelentő – egyes ingatlanok és frekvenciák leválasztása csak az olyan versenytárs részére volt lehetséges, aki valószínűsíthetően képes a tele.ring szolgáltatóhoz hasonló szerepet betölteni a piacon; COMP/M.4000 – Inco/Falconbridge, 2006. július 4., a nikkelfeldolgozó üzletág leválasztása csak a nikkelellátásba vertikálisan integrálódott versenytárs részére volt lehetséges; COMP/M.4187 – Metso/Aker Kvaerner, 2006. december 12., csak egyetlen vevő volt megfelelő a leválasztani kívánt üzletág megvásárlására, mivel csak ez rendelkezett a szükséges know-how-val és a szomszédos piacokon való szükséges jelenléttel; COMP/M.3436 – Continental/Phoenix, 2004. október 26., kizárólag az forgalmazó közös vállalatban partner fél tudta életképesé tenni a leválasztott üzletágot; COMP/M.3136 – GE/Agfa, 2003. december 5.

⁽²⁾ IV/M.942 – VEBA/Degussa, 1997. december 3.

⁽³⁾ COMP/M.3653 – Siemens/VA Tech, 2005. július 13., 491. pont, a 493. és az azt követő pontok.

⁽⁴⁾ Lásd a következő ügyet: COMP/M.3653 – Siemens/VA Tech, 2005. július 13., a 327. pont és az azt követők, amelyben a kisebbségi részesedésből eredő hatások pénzügyi értelemben kizárhatók, mivel e részesedés értékesítése tekintetében már eladási opciót írtak ki.

⁽⁵⁾ COMP/M.4153 – Toshiba/Westinghouse, 2006. szeptember 19.

⁽⁶⁾ Lásd a következő ügyet: COMP/M.3440 – ENI/EDP/GDP, 2004. december 9., 648–672. pont.

⁽⁷⁾ A forgalmazási megállapodások megszüntetése tekintetében lásd a következő ügyet: COMP/M.3779 – Pernod Ricard/Allied Domecq, 2005. június 24.; COMP/M.3658 – Orkla/Chips, 2005. március 3.

⁽⁸⁾ Lásd különösen a tengeri közlekedés ágazatát és a következő ügyeket: COMP/M.3829 – Maersk/PONL, 2005. július 29. és COMP/M.3863 – TUI/CP Ships, 2005. október 12. Ezekben az ügyekben a felek vállalták, hogy kivonulnak bizonyos vonalhajózási konferenciákról és konzorciumokból.

⁽⁹⁾ COMP/M.3680 – Alcatel/Finmeccanica/Alcatel Alenia Space & Telespazio, 2005. április 28., amely ügyben a leválasztás nem volt lehetséges.

Hozzáférést biztosító korrekciós intézkedések

62. A Bizottság számos esetben elfogadott olyan korrekciós intézkedéseket, amelyek kulcsfontosságú infrastruktúrákhoz, hálózatokhoz, kulcsfontosságú technológiákhoz – ezen belül szabadalmakhoz, know-how-hoz vagy más szellemi tulajdonjogokhoz –, valamint alapvető inputokhoz való hozzáféréstől rendelkeznek. Rendes esetben a felek az ezekhez való hozzáférést harmadik felek számára megkülönböztetésmentes és átlátható módon biztosítják.
63. Lehetőség van olyan kötelezettségvállalásokat benyújtani, amelyek a versenytársak piacralépésének elősegítése érdekében infrastruktúrákhoz és hálózatokhoz való hozzáférés biztosítására irányulnak. Ezek elfogadhatók lehetnek a Bizottság számára, amennyiben egyértelmű, hogy valóban új versenytársak fognak a piacra lépni, ami által megszűnik a hatékony versenyt hátráltató összes számottevő akadály ⁽¹⁾. A hozzáférésre irányuló kötelezettségvállalásokra további példák azok a kötelezettségvállalások, amelyek előfizetési televíziós platformokhoz ⁽²⁾, illetve gázkapacitás-felszabadítási programok révén energiához biztosítanak hozzáférést ⁽³⁾. A piacralépési korlátok jelentős mértékű csökkenése gyakran nem valósítható meg egyedi intézkedésekkel, csak egy olyan csomaggal, amely egyaránt tartalmaz leválasztásra irányuló korrekciós intézkedéseket és hozzáférést biztosító kötelezettségvállalásokat, vagy amely arra irányuló kötelezettségvállalásokat foglal magában, hogy számos különböző intézkedés révén átfogóan megkönnyítse a versenytársak piacralépését. Amennyiben ténylegesen elérik azt, hogy nagy valószínűséggel és kellő időben megfelelő számú új versenytárs lépjen a piacra, e kötelezettségvállalások úgy minősülhetnek, hogy a leválasztáshoz hasonló hatást fejtenek ki a versenyre. Amennyiben nem vonható le az a következtetés, hogy a piacralépési korlátoknak a javasolt kötelezettségvállalások által történő csökkentése várhatóan új versenytársak piacra való belépését eredményezi, a Bizottság elutasítja az ilyen korrekciós intézkedéseket ⁽⁴⁾.
64. Az összefonódó felek az infrastruktúrákhoz vagy hálózatokhoz való megkülönböztetésmentes hozzáférést biztosító kötelezettségvállalásokat is tehetnek annak biztosítása érdekében, hogy a verseny útját ne állják jelentős akadályok, amelyek kizárásból erednek. A Bizottság korábbi határozataiban szerepeltek olyan kötelezettségvállalások, amelyek csővezetékhez ⁽⁵⁾, valamint távközlési vagy hasonló hálózatokhoz biztosítottak hozzáférést ⁽⁶⁾. A Bizottság csak abban az esetben fogad el ilyen kötelezettségvállalásokat, ha megállapítható, hogy e kötelezettségvállalások eredményesek lesznek, és a versenytársak várhatóan élnek a lehetőségekkel, így a kizárással kapcsolatos aggodalmak kizárhatók. Bizonyos esetekben helyénvaló lehet, ha az ilyen kötelezettségvállalást összekötik egy előzetes vagy ún. „fix-it-first” (a bizottsági eljárás lezárását megelőző) rendelkezéssel, hogy a Bizottság a megfelelő fokú bizonyossággal megállapíthassa, a kötelezettségvállalást végrehajtják ⁽⁷⁾.
65. Hasonlóképpen, a kulcsfontosságú technológiák és a szellemi tulajdonjogok feletti ellenőrzés aggályokat vehet downstream piacon folytatott tevékenységek szempontjából alapvető inputot képező technológiától vagy a szellemi tulajdonjogoktól függő versenytársak kizárásával kapcsolatban. Ez például azokat az eseteket érinti, amikor versenyjogi problémák merülnek fel, mivel a felek visszatartják a különböző berendezések interoperabilitásához szükséges információkat. Ilyen körülmények esetén a versenytársak szükséges információkkal való ellátására irányuló kötelezettségvállalások megszüntethetők a versennyel kapcsolatos aggályokat ⁽⁸⁾. Hasonlóképpen, azokban az ágazatokban, ahol a szereplőknek rendszerint együtt kell működniük a szabadalmak egymásnak történő licenciába adásával, a jövőben is változatlan feltételek mellett történő engedélynyújtásra irányuló kötelezettségvállalásokkal kizárhatók az azzal kapcsolatos aggodalmak, hogy az összefonódással létrejövő vállalkozás

⁽¹⁾ Lásd az Elsőfokú Bíróság ítéletét a T-177/04 sz. *easyJet kontra Bizottság* ügyben (EBHT 2006., II-1931. o.), a 197. és az azt követő pontok.

⁽²⁾ Lásd a következő ügyet: COMP/M.2876 – Newscorp/Telepiù, 2003. április 2., 225. és az azt követő pontok, amely esetben a kötelezettségvállalási csomag magában foglalta, hogy a versenytársak egy előfizetési televíziós hálózat valamennyi lényeges eleméhez hozzáférést kaptak – így 1. a szükséges tartalomhoz; 2. a műszaki platformhoz és 3. a szükséges technikai szolgáltatásokhoz. Hasonlóképpen, la COMP/JV.37. sz. ügy – BskyB/Kirch Pay TV, 2000. március 21. esetében, amelyet az Elsőfokú Bíróságnak a T-158/00. sz. *ARD kontra Bizottság* ügyben (EBHT 2003., II-3825. o.) hozott ítélete megerősített, a Bizottság elfogadott egy kötelezettségvállalási csomagot, amely más szereplők számára átfogó hozzáférést tett lehetővé az előfizetési televíziós piacra.

⁽³⁾ Lásd a következő ügyeket: COMP/M.3696 – E.ON/MOL, 2005. december 21.; COMP/M.3868 – DONG/Elsam/Energi E2, 2006. március 14.

⁽⁴⁾ A légi közlekedési összefonódások esetében nem feltétlenül mindig elegendő a versenyjogi problémák által érintett útvonalakon új versenytársak belépésének biztosításához a korlátok pusztá csökkenése, amelyet a felek egyes repülőtereken résidő felajánlására irányuló kötelezettségvállalásai valósítanak meg, és így ez a kötelezettségvállalás nem tekinthető hatásaiban egyenértékűnek a leválasztással.

⁽⁵⁾ COMP/M.2533 – BP/E.ON, 2001. december 20., csővezetékhez való hozzáférés, egy csővezetékkel foglalkozó vállalkozásban való részesedés leválasztása mellett; COMP/M.2389 – Shell/DEA, 2001. december 20., egy etilén-behozatali terminálhoz való hozzáféréstől.

⁽⁶⁾ A távközlési hálózatokhoz való hozzáférés tekintetében lásd a következő ügyeket: COMP/M.2803 – Telia/Sonera, 2002. július 10.; IV/M.1439 – Telia/Telenor, 1999. október 13.; COMP/M.1795 – Vodafone/Mannesmann, 2000. április 12. Ezenkívül lásd a COMP/M.2903. sz. ügyet – DaimlerChrysler/Deutsche Telekom/JV, 2003. április 30., amelyben a Bizottság elfogadott egy kötelezettségvállalási csomagot, amely harmadik felek számára biztosít hozzáférést egy telematikai hálózathoz, továbbá csökkenti a belépési korlátokat azáltal, hogy lehetővé teszi számukra egy, a felek által biztosított, díjbeszedésre szolgáló telematikai eszköz bizonyos részeinek használatát.

⁽⁷⁾ Lásd a következő ügyben szereplő „kvalitatív moratóriumot”: COMP/M.2903 – DaimlerChrysler/Deutsche Telekom/JV, 2003. április 30., 76. pont.

⁽⁸⁾ COMP/M.3083 – GE/Instrumentarium, 2003. szeptember 2.; COMP/M.2861 – Siemens/Drägerwerk/JV, 2003. április 30.

már nem lenne érdekelt abban, hogy ugyanolyan mértékben és a korábbiakkal azonos feltételek mellett biztosítsa az engedélyeket ⁽¹⁾. Ilyen esetekben a kötelezettségvállalásoknak nem kizárólagos engedélyekre kell irányulniuk, vagy pedig a tevékenységeikből kifolyólag a szellemi tulajdonjogoktól vagy információktól függő harmadik felek számára nem kizárólagos alapon történő adatszolgáltatást kell biztosítaniuk. Ezenkívül biztosítani kell, hogy az engedélyek megadásának feltételei nem akadályozzák az engedélyre irányuló korrekciós intézkedés eredményes végrehajtását. Amennyiben az érintett piacon az engedélyek megadására nem vonatkoznak világosan meghatározott feltételek, a kötelezettségvállalásokból egyértelműen ki kell tűnnie a feltételeknek, ideértve az árazást is (pl. árazási szabályok által). Alternatív megoldás lehet a jogdíjmentes engedélyek alkalmazása. Ezenkívül – az esettől függően – az engedélyek megadása révén érzékeny információk kerülhetnek az engedélyező birtokába azon engedélyesek versenymagatartásáról, akik versenytársként tevékenykednek a termelési vagy forgalmazási láncban lejjebb lévő piacon, például a termelési vagy forgalmazási láncban lejjebb lévő piacon használt engedélyek számának továbbítása által. Ilyen esetekben ahhoz, hogy a korrekciós intézkedés megfelelő legyen, a kötelezettségvállalásoknak ki kell zárniuk ezeket a titoktartással kapcsolatos problémákat. Általában véve (mint azt az előző pont is megállapítja), a Bizottság csak abban az esetben fogad el ilyen kötelezettségvállalásokat, ha megállapítható, hogy e kötelezettségvállalások eredményesek lesznek, és a versenytársak várhatóan élni fognak a lehetőségekkel.

66. A hozzáférést biztosító kötelezettségvállalások gyakran összetett jellegűek, és szükségszerűen általános feltételeket foglalnak magukban azoknak a feltételeknek a meghatározásához, amelyek alapján a hozzáférést biztosítják. Hatékonyá tételük érdekében az említett kötelezettségvállalásoknak tartalmazniuk kell az ellenőrzésükhöz szükséges eljárási követelményeket, például az infrastruktúra tekintetében a felmerülő költségek felülvizsgálatát lehetővé tevő külön könyvelést ⁽²⁾, valamint megfelelő ellenőrző eszközöket. Rendes esetben az ilyen ellenőrzést maguknak a piaci résztvevőknek kell végezniük, például a kötelezettségvállalásokból hasznot remélő vállalkozásoknak. A harmadik feleknek a kötelezettségvállalások betartását lehetővé tevő intézkedések közé tartozik különösen a gyors vitarendezést biztosító mechanizmus rendelkezésre állása (megbízottak kinevezése melletti) választottbírósi eljárás ⁽³⁾ vagy – ha az érintett piacok tekintetében vannak ilyenek – nemzeti szabályozó hatóságokat magukban foglaló választottbírósi eljárás formájában ⁽⁴⁾. Ha a Bizottság meg tudja állapítani, hogy a kötelezettségvállalásokban előírt mechanizmusok lehetővé teszik, hogy maguknak a piaci résztvevők szerezzenek ezeknek eredményesen és időben érvényt, akkor nem szükséges, hogy a Bizottság állandó ellenőrzést folytasson a kötelezettségvállalásokra vonatkozóan. Ilyenkor a Bizottság beavatkozása csak azokban az esetekben lehet szükséges, amikor a felek nem tesznek eleget az említett vitarendezési mechanizmusok által azonosított megoldásoknak ⁽⁵⁾. A Bizottság azonban csak abban az esetben tudja elfogadni az ilyen kötelezettségvállalásokat, ha az összetettség veszélyezteteti eredményességüket kezdettől fogva, és ha a javasolt ellenőrző eszközök biztosítják, hogy a kötelezettségvállalásokat eredményesen végrehajtsák, és a végrehajtó mechanizmus időbeni eredményekhez vezet ⁽⁶⁾.

A hosszú távú kizárólagos szerződések módosítása

67. A piaci szerkezetnek a tervezett összefonódásból eredő megváltozásából következően a meglévő szerződéses megállapodások kedvezőtlenül hathatnak a hatékony versenyre. Ez különösen igaz a kizárólagos hosszú távú szállítási megállapodásokra, amennyiben ezek a megállapodások kizárják – a termelési vagy forgalmazási láncban lejjebb – a versenytársaknak való szállítást, vagy – a termelési vagy forgalmazási láncban lejjebb – a versenytársak vevőkhöz való hozzáférést. Amennyiben az összefonódással létrejött vállalkozás képes a versenytársakat ilyen módon kizárni és ebben érdekelt is, a meglévő kizárólagos megállapodásokból eredő kizárólagos hatások hozzájárulhatnak a hatékony verseny jelentős akadályozásához ⁽⁷⁾.
68. Ilyen körülmények között a meglévő kizárólagos megállapodások felmondása vagy módosítása megfelelőnek tekinthető a versennyel kapcsolatos aggályok kiküszöbölésére ⁽⁸⁾. Azonban a rendelkezésre álló

⁽¹⁾ Lásd a következő ügyet: COMP/M.3998 – Axalto/Gemplus, 2006. május 19.

⁽²⁾ Lásd pl. a következő ügyeket: COMP/M.2803 – Telia/Sonera, 2002. július 10.; a COMP/M.2903 – DaimlerChrysler/Deutsche Telekom/JV, 2003. április 30.

⁽³⁾ A választottbírósi kikötések hatásaival kapcsolatban lásd az Elsőfokú Bíróság ítéletét az *ARD kontra Bizottság* T-158/00 sz. ügyben (EBHT 2003., II-3825. o.), 212., 295. és 352. pont; és az Elsőfokú Bíróság ítéletét az *easyJet kontra Bizottság* T-177/04 sz. ügyben, (EBHT 2006., II-1931. o.), 186. pont.

⁽⁴⁾ Lásd a következő ügyeket: COMP/M.2876 – Newscorp/Telepiù; COMP/M.3916 – T-Mobile Austria/tele.ring.

⁽⁵⁾ Az Elsőfokú Bíróság ítélete az *ARD kontra Bizottság* T-158/00 sz. ügyben (EBHT 2003., II-3825. o.), 212., 295. és 352. pont.

⁽⁶⁾ Lásd az Elsőfokú Bíróság ítéletét az *EDP kontra Bizottság* T-87/05 sz. ügyben (EBHT 2005., II-3745. o.) a 102. és az azt követő pontokban; és az *easyJet kontra Bizottság* T-177/04 sz. ügyben (EBHT 2006., II-1931. o.) a 188. pontnál.

⁽⁷⁾ Lásd a nem horizontális összeolvadásokról szóló bizottsági közleményt (...); és a következő ügyet: IV/M.986 – AGFA Gevaert/DuPont, 1998. február 11.

⁽⁸⁾ COMP/M.2876 – Newscorp/Telepiù, 2003. április 2., a 225. és az azt követő pontok, a megállapodás egyoldalúan való felmondása jogának biztosítása a televíziós tartalmak szolgáltatóinak, a kizárólagossági kikötések hatáskörének korlátozása; COMP/M.2822 – ENI/EnBW/GVS, 2002. december 17., a megállapodás korai felmondása jogának biztosítása valamennyi helyi gázforgalmazónak a hosszú távú gázszállítási megállapodással kapcsolatban; IV/M.1571 sz. ügy – New Holland, 1999. október 28.; IV/M.1467 sz. ügy – Rohm and Haas/Morton, 1999. április 19.

bizonyítéknak lehetővé kell tennie a Bizottság számára annak egyértelmű meghatározását, hogy semmiféle kizárólagosság nem fog de facto fennmaradni. Emellett a hosszú távú megállapodások ilyen módosítása általában csak akkor elegendő a versennyel kapcsolatban meghatározott aggályok megszüntetéséhez, ha több korrekciós intézkedésből álló csomag részét képezi.

Más, nem leválasztáson alapuló korrekciós intézkedések

69. Amint az a fenti 17. pontban szerepel, a horizontális átfedésekből eredő versenyjogi aggályokat általában nem szüntetik meg a nem strukturális típusú korrekciós intézkedések, például a felek olyan ígéretei, amelyek bizonyos kereskedelmi magatartástól (pl. termékkapcsolástól) való tartózkodásra irányulnak. Mindenesetre az ilyen korrekciós intézkedések hatékonyságának kívánt szintjét nehéz lehet elérni, végrehajtásuk hatékony ellenőrzésének hiánya miatt, amint az a fenti (13) bekezdésben már megállapítást nyert ⁽¹⁾. Sőt, lehetetlen lehet a Bizottság számára annak ellenőrzése, hogy a kötelezettségvállalást teljesítették-e egyáltalán, és az is lehetséges, hogy még az egyéb piaci résztvevők – például a versenytársak – sem képesek eldönteni vagy a kívánt bizonyossággal megállapítani, hogy a felek eleget tesznek-e a kötelezettségvállalás feltételeinek a gyakorlatban. Emellett az is lehetséges, hogy a versenytársak nem érdekeltek abban, hogy a Bizottságot értesítsék, mivel nem részesülnek közvetlenül a kötelezettségvállalások előnyeiből. Ezért a Bizottság a nem leválasztáson alapuló korrekciós intézkedések egyéb típusait – például a versenymagatartásra vonatkozó ígéreteket – kizárólag kivételesen, speciális körülmények esetén vizsgálhatja meg, például a konglomerátumok szerkezete kapcsán felmerülő versenyjogi aggályok esetében ⁽²⁾.

A nem leválasztáson alapuló korrekciós intézkedések határideje

70. A Bizottság elfogadhatja, hogy a nem leválasztáson alapuló korrekciós intézkedések időbeni hatálya korlátozott. A határidő elfogadhatósága és az időtartam az adott eset sajátos körülményeitől függ, és ebben a közleményben nem határozható meg előzetesen, általános jelleggel.

4. A felülvizsgálati záradék

71. A kötelezettségvállalások – a korrekciós intézkedés típusától függetlenül – rendszerint tartalmazznak felülvizsgálati záradékot ⁽³⁾. Ez lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy – a megfelelő indokot felmutató felek kérésére – meghosszabbítsa a határidőt, vagy – kivételes esetben – felfüggeszse, módosítsa vagy helyettesítse a kötelezettségvállalást.
72. A kötelezettségeknek a határidők meghosszabbításával való módosítása különösen a leválasztási kötelezettségvállalások esetében fontos. A feleknek a meghosszabbítás iránti kérelmet a határidőn belül kell nyújtaniuk. Amennyiben a felek az első leválasztási időszak meghosszabbítását kérik, a Bizottság kizárólag akkor tekinti ezt megfelelően indokoltnak, ha a felek rajtuk kívül álló okok miatt nem tudták betartani a határidőt, és ha várható, hogy a felek ezt követően rövid időn belül sikerrel járnak el az üzletág leválasztása tekintetében. Egyéb esetben megfelelőbb megoldás, ha a felek részéről a leválasztási megbízott felel a leválasztás elvégzéséért és a kötelezettségvállalások teljesítéséért.
73. A Bizottság kizárólag kivételes esetben adhat felfüggesztést, illetve fogadhatja el a kötelezettségvállalás módosítását vagy helyettesítését. Ez csak nagyon ritkán érinti a leválasztási kötelezettségvállalásokat. Mivel a leválasztási kötelezettségvállalásokat a határozat után rövid időn belül végre kell hajtani, nagyon valószínűtlen, hogy a piaci körülmények változása ilyen rövid időn belül jelentkezhetne, és a Bizottság rendszerint nem fogad el semmilyen módosítást az általános felülvizsgálati záradék alapján. Speciális helyzetekre a kötelezettségvállalások általában célzottabb felülvizsgálati záradékokat írnak elő ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Az ilyen korrekciós intézkedések példájaként lásd a következő ügyet: COMP/M.3440 – ENI/EDP/GDP, 2004. december 9., 663. és 719. pont.

⁽²⁾ Lásd – az összefonódások konglomerátumhatásával kapcsolatban – a Bíróság *Bizottság kontra Tetra Laval* C-12/03 P sz. ügyben 2005. február 15-én hozott ítéletének (EBHT 2005., I-987. o.) 85. és 89. pontját.

⁽³⁾ Ugyanakkor a felülvizsgálati záradék kiemelt jelentőségű a hozzáférésre vonatkozó korrekciós intézkedések esetében, amelyek következetesen magukba foglalnak ilyen jellegű záradékot; lásd a továbbiakban a 74. pontot.

⁽⁴⁾ Amint az a (30) bekezdésben szerepelt, a Bizottság jóváhagyhatja vevőt akkor is, ha a leválasztás az előírt eszközök vagy személyzet egy részét nem tartalmazza, amennyiben ez nem befolyásolja a leválasztott üzletág versenyképességét és életképességét. Hasonlóképpen – mint azt a (43) bekezdés kifejti – a visszavásárlást tiltó záradék tiltja a leválasztott eszközök feletti ellenőrzés újbóli megszerzését, hacsak a Bizottság korábban nem találta úgy, hogy a piaci struktúra olyan mértékben módosult, hogy a leválasztás a továbbiakban nem szükséges.

74. A kötelezettségvállalások felfüggesztése, módosítása vagy helyettesítése fontosabb lehet a nem leválasztáson alapuló kötelezettségvállalások esetében, például a hozzáférést biztosító kötelezettségvállalások esetében, amelyek több évre vonatkozhatnak, és amelyekkel kapcsolatban a bizottsági határozat elfogadásának idején nem lehet az összes kockázatot előre jelezni. A felfüggesztést, módosítást vagy helyettesítést igazoló kivételes körülményeket ezekre a kötelezettségvállalásokra elsősorban akkor lehet elfogadni, ha a felek igazolják, hogy a piaci körülmények jelentősen és tartósan megváltoztak. Ennek igazolásához kellő hosszúságú időnek, rendszerint legalább hét évnek kell eltelnie a bizottsági határozat és a felek kérelmének benyújtása között. Másodsorban akkor is jelentkezhetnek kivételes körülmények, ha a felek bizonyítani tudják, hogy a korrekciós intézkedés alkalmazása során szerzett tapasztalat azt mutatja, hogy a korrekciós intézkedéssel elérni kívánt célkitűzés hatékonyabban érhető el, ha a kötelezettségvállalás bizonyos vonatkozásai módosulnak. A kötelezettségvállalások felfüggesztése, módosítása vagy helyettesítéséhez a Bizottság figyelembe veszi a harmadik felek véleményét, és a módosításnak az esetlegesen a harmadik felek helyzetére gyakorolt hatását, és ilyen módon a korrekciós intézkedés általános hatékonyságát. Ezzel kapcsolatban a Bizottság azt is figyelembe veszi, hogy a módosítások befolyásolják-e a harmadik felek által a korrekciós intézkedés végrehajtását követően szerzett jogokat ⁽¹⁾.
75. Ha a határozat elfogadásának idején a Bizottság valamilyen okból nem tudja előre látni a kötelezettségvállalások végrehajtásához kapcsolódó összes kockázatot, helyénvaló lehet az is, ha a felek a kötelezettségvállalásokba záradékot foglalnak, lehetővé téve, hogy a Bizottság a kötelezettségvállalások korlátozott módosítását kezdeményezze. Ilyen módosításokra akkor lehet szükség, ha az eredeti kötelezettségvállalások nem érik el a kötelezettségvállalásokba foglalt várható eredményeket, és így számolják fel hatékonyan a versennyel kapcsolatos aggályokat. Az eljárás tekintetében a felek ilyen esetben kötelesek lehetnek a kötelezettségvállalások módosítását javasolni a bennük meghatározott eredmények elérése érdekében, illetve a felek meghallgatását követően maga a Bizottság is módosíthatja e célból a feltételeket. Az ilyen típusú záradék jellemzően az olyan esetekre korlátozódik, ahol a kötelezettségvállalások bizonyos vonatkozásai hatékony végrehajtásuk veszélyeztetésének kockázatával járnak. Ilyen záradékokat alkalmaztak például a gázkapacitás-felszabadítási programok bizonyos vonatkozásaival kapcsolatban ⁽²⁾.
76. A Bizottság – kérésre – formális határozatot fogadhat el a kötelezettségvállalások felfüggesztéséről, módosításáról vagy helyettesítéséről, vagy egyszerűen tudomásul veheti a korrekciós intézkedésnek a felek által való kielégítő módosításait, amennyiben e módosítások javítják a korrekciós intézkedés hatékonyságát és a felek jogilag kötelező érvényű kötelezettségeit eredményezik, például szerződéses megállapodások révén. A kötelezettségvállalások módosítása általában beálló hatállyal (ex nunc) lép hatályba. Következésképpen a kötelezettségvállalások módosítása nem teszi semmissé visszamenő hatállyal a kötelezettségvállalások olyan megsértését, amelyet a módosítás ideje előtt követtek el. A Bizottság ezért szükség esetén az összefonódás-ellenőrzési rendelet 14. és 15. cikke alapján további lépéseket tehet a kötelezettségvállalás megszegése miatt.

IV. A KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁSOK BENYÚJTÁSÁNAK ELJÁRÁSI VONATKOZÁSAI

1. I. szakasz

77. A Bizottság az összefonódás-ellenőrzési rendelet 6. cikkének (2) bekezdése alapján a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilváníthat valamely összefonódást az eljárások megindítása előtt is, amennyiben biztos abban, hogy a módosítást követően a bejelentett összefonódás többé nem vet fel az (1) bekezdés c) pontja értelmében vett komoly kétségeket.
78. A felek nyújthatnak be a Bizottságnak kötelezettségvállalási javaslatokat informális alapon akár a bejelentés előtt is. A feleknek a bejelentés kézhezvételének időpontjától számított 20 munkanapon belül kötelezettségvállalásokat kell benyújtaniuk ⁽³⁾. A Bizottság e határidő előtt kellő időben tájékoztatja a feleket, ha komoly kétségei vannak ⁽⁴⁾. Amennyiben a felek kötelezettségvállalást nyújtanak be, a Bizottság által az összefonódás-ellenőrzési rendelet 6. cikkének (1) bekezdése alapján hozott határozatra vonatkozó határidő 25 munkanapról 35 munkanapra hosszabbítható meg ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Lásd a példákat az Elsőfokú Bíróság ítéletében a *Royal Philips Electronics NV kontra Bizottság* T-119/02 sz. ügyben (EBHT 2003., II-1433. o.), 184. pont.

⁽²⁾ Lásd a következő ügyet: COMP/M.3868 – DONG/Elsam/Energi E2, 2006. március 14., a melléklet 24. pontja.

⁽³⁾ A végrehajtási rendelet 19. cikkének (1) bekezdése.

⁽⁴⁾ A bejelentő feleknek rendszerint felkínálják azt a lehetőséget, hogy e körülmények esetén vegyenek részt egy helyzetelemző találkozón, lásd a Versenypolitikai Főigazgatóság „Az EK összefonódás-ellenőrzési eljárásainak bevált gyakorlatai” című dokumentumának 33. pontját.

⁽⁵⁾ Az összefonódás-ellenőrzési rendelet 10. cikke (1) bekezdésének második albekezdése.

79. Ahhoz, hogy a kötelezettségvállalási javaslatok a 6. cikk (2) bekezdése szerinti határozat alapját képezhessék, a következő követelményeknek kell megfelelniük:
- teljes körűen meg kell határozniuk a felek által vállalt anyagi és végrehajtási jellegű kötelezettségvállalásokat;
 - a kötelezettségvállalási javaslatokat az erre kellően felhatalmazott személynek kell aláírnia;
 - csatolni kell a végrehajtási rendeletben előírtak szerint a felajánlott kötelezettségvállalásra vonatkozó információkat (mint ezt a fentiekben a (7) bekezdés kifejti); valamint
 - biztosítaniuk kell a kötelezettségvállalások nem bizalmas változatát ⁽¹⁾ a harmadik felekkel folytatott piacvizsgálat céljára. A kötelezettségvállalások nem bizalmas változata alapján a harmadik feleknek képesnek kell lenniük arra, hogy teljes körűen értékeljék a javasolt korrekciós intézkedések megvalósíthatóságát és hatékonyságát a versennyel kapcsolatos aggályok megszüntetése szempontjából.
80. A felek által a fenti követelményekkel összhangban benyújtott javaslatokat a Bizottság értékeli. A Bizottság a javasolt kötelezettségvállalásokra vonatkozóan konzultál a tagállamok hatóságaival, és ha megfelelőnek tartja, piacvizsgálat formájában harmadik felekkel is, ideértve különösen azokat a harmadik feleket és azoknak a munkavállalóknak az elismert képviselőit ⁽²⁾, akiknek helyzetét a javasolt korrekciós intézkedések közvetlenül érintik. Olyan piacokon, ahol nemzeti szabályozó hatóságok működnek, a Bizottság adott esetben az illetékes nemzeti szabályozó hatóságokkal is konzultálhat ⁽³⁾. Ezen túlmenően olyan esetekben, amelyek az Európai Gazdasági Térségnél (a továbbiakban: EGT) szélesebb földrajzi piacot érintenek, vagy amennyiben az üzlet életképességével összefüggő okból a leválasztandó üzletág kiterjedése túllép az EGT területén, a javasolt korrekciós intézkedések nem bizalmas változatát ezen érintett országok versenyhatóságaival is megvitathatják a Közösség nem EGT-országokkal kötött kétoldalú együttműködési megállapodásainak keretében.
81. Az I. szakaszban tett kötelezettségvállalások csak akkor fogadhatók el, ha a versennyel kapcsolatos probléma azonnal azonosítható és egyszerűen orvosolható ⁽⁴⁾. A versennyel kapcsolatos problémának annyira nyilvánvalónak, a korrekciós intézkedéseknek pedig annyira egyértelműeknek kell lenniük, hogy ne legyen szükség részletes vizsgálatra, a kötelezettségvállalásoknak pedig elégségesnek kell lenniük ahhoz, hogy egyértelműen kizárják az összefonódás-ellenőrzési rendelet 6. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében vett „komoly kétségeket” ⁽⁵⁾. Amennyiben az értékelés megerősíti, hogy ennek alapján a javasolt kötelezettségvállalások megszüntetik a komoly kétségek alapját, a Bizottság az I. szakaszban engedélyezi az összefonódást.
82. Az I. szakaszban rendelkezésre álló szűkös idő miatt különösen fontos, hogy a felek megfelelő időben benyújtsák a Bizottságnak a végrehajtási rendelet követelményeinek megfelelő információkat, hogy megfelelően értékelhető legyen a kötelezettségvállalások tartalma és megvalósíthatósága, valamint az, hogy alkalmasak-e arra, hogy folyamatosan fenntartsák a hatékony verseny feltételeit a közös piacon. Amennyiben a felek nem teljesítik a végrehajtási rendelet szerinti kötelezettséget, a Bizottság nem vonhatja le azt a következtetést, hogy a javasolt kötelezettségvállalások meg fogják majd szüntetni a komoly kétségek indokait.
83. Amennyiben az értékelés azt mutatja, hogy a felajánlott kötelezettségvállalások nem elegendőek az összefonódás által felvetett versenyjogi aggályok megszüntetéséhez, a feleket ennek megfelelően tájékoztatják. Mivel az I. szakaszbeli korrekciós intézkedéseknek célja, hogy könnyen azonosítható versenyjogi aggályra egyértelmű választ adjanak, csak korlátozott módosítások fogadhatók el a javasolt kötelezettségvállalásokra vonatkozóan. Az ilyen módosítások – amelyeket a konzultációk eredményére adott azonnali válaszként nyújtanak be – olyan magyarázatokat, finomításokat és/vagy más javításokat foglalhatnak magukban, amelyek célja a kötelezettségvállalások megvalósíthatóságának és hatékonyságának biztosítása. Ezek a módosítások azonban csak olyan körülmények között fogadhatók el, amikor biztosított, hogy a Bizottság megfelelően értékelni tudja ezeket a kötelezettségvállalásokat ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ A végrehajtási rendelet 20. cikkének (2) bekezdése.

⁽²⁾ Vö. A munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek vagy ezek részeinek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/23/EK tanácsi irányelv 2. cikke (1) bekezdésének c) pontjával (HL L 82., 2001. 3. 22., 16. o.). Lásd meg az Európai Üzemi Tanács létrehozásáról vagy a közösségi szintű vállalkozások és vállalkozáscsoportok munkavállalóinak tájékoztatását és a velük folytatott konzultációt szolgáló eljárás kialakításáról szóló, 1994. szeptember 22-i 94/45/EK tanácsi irányelv (HL L 254., 1994. 9. 30., 64. o.) 2. cikke (1) bekezdésének g) pontját.

⁽³⁾ A nemzeti szabályozó hatóságoknak a vitarendezési mechanizmusokban betöltött szerepét illetően lásd a (66) bekezdést.

⁽⁴⁾ Lásd az összefonódás-ellenőrzési rendelet (30) preambulumbekkezdését.

⁽⁵⁾ Lásd az Elsőfokú Bíróság *Royal Philips Electronics NV kontra Bizottság* T-119/02 sz. ügyben hozott ítéletét (EBHT 2003., II-1433. o.), 79. és az azt követő pontok.

⁽⁶⁾ Lásd a végrehajtási rendelet (17) preambulumbekkezdését és az Elsőfokú Bíróság *Royal Philips Electronics NV kontra Bizottság* T-119/02 sz. ügyben hozott ítéletét (EBHT 2003., II-1433. o.), 237. és az azt követő pontok.

84. Ha az ügy Bizottság általi végső értékelése azt mutatja, hogy egy vagy több piacon nem állnak fenn versennyel kapcsolatos aggályok, akkor a feleket ennek megfelelően tájékoztatják, a felek pedig visszavonhatják az ezekkel a piacokkal kapcsolatban tett szükségtelen kötelezettségvállalásokat. Amennyiben a felek nem vonják vissza a kötelezettségvállalásokat, a Bizottság rendszerint figyelmen kívül hagyja ezeket a határozatban. Mindenesetre az ilyen kötelezettségvállalási javaslatok nem képezik az engedélyezés feltételét.
85. Amennyiben a feleket arról tájékoztatják, hogy a Bizottság végső határozatában fenn kívánja tartani, hogy az ügylet versennyel kapcsolatos aggályokat vet fel egy adott piac tekintetében, a felek feladata kötelezettségvállalásokat javasolni. A Bizottság nem írhatja elő egyoldalúan az engedélyezési határozat feltételeit: ez csupán a felek kötelezettségvállalásai alapján lehetséges ⁽¹⁾. Mindazonáltal a Bizottság felülvizsgálja, hogy a felek által benyújtott kötelezettségvállalások a versennyel kapcsolatos problémához mértén arányosak-e, amikor mérlegeli, hogy a kötelezettségvállalásokat feltételként vagy kötelezettségként csatolja-e végső határozatához ⁽²⁾. Mindenesetre hangsúlyozni kell, hogy egy kötelezettségvállalási javaslatban mindazon elemek szükségesnek minősülnek, amelyek a fentiekben a (9) bekezdés és az azt követők szerint az elfogadható kötelezettségvállalások alapvető feltételeinek teljesítéséhez elő vannak írva. Ez a bekezdés és az ezt megelőző bekezdés a II. szakaszban tett kötelezettségvállalásokra is alkalmazandó.
86. Amennyiben a Bizottság azt a következtetést vonja le, hogy a felek által felajánlott kötelezettségvállalások nem szüntetik meg a komoly kétségeket, a Bizottság a 6. cikk (1) bekezdésének c) pontja szerinti határozatot hoz, és eljárást indít.

2. II. szakasz

87. Az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikkének (2) bekezdése értelmében a Bizottságnak akkor kell az összefonódást a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítania, ha a módosítást követően a bejelentett összefonódás többé nem akadályozza jelentős mértékben a hatékony versenyt az összefonódás-ellenőrzési rendelet 2. cikke (3) bekezdésének értelmében.
88. A 8. cikk (2) bekezdése alapján a Bizottságnak javasolt kötelezettségvállalásokat az eljárás megindításától számított 65 munkanapon belül kell a Bizottsághoz benyújtani. Ha az összefonódás-ellenőrzési rendelet 10. cikke (3) bekezdésének megfelelően a végső határozat meghozatalára rendelkezésre álló határidő meghosszabbodik, a kötelezettségvállalások benyújtására nyitva álló 65 munkanapos határidőt automatikusan ugyanennyi munkanappal meg kell hosszabbítani ⁽³⁾. Kizárólag rendkívüli körülmények között a Bizottság elfogadhatja, hogy a kötelezettségvállalásokat első alkalommal ezen időszak lejártát követően nyújtják be. A feleknek a határidő meghosszabbítására irányuló kérelmének az adott időtartamon belül be kell érkeznie, a kérelemnek pedig ki kell fejtenie, hogy a felek szerint ezt milyen rendkívüli körülmények indokolják. A rendkívüli körülmények fennállása mellett a meghosszabbításra csak akkor van lehetőség, ha a Bizottságnak elegendő ideje van a javaslat megfelelő értékelésére, valamint megfelelő konzultáció lefolytatására a tagállamokkal és harmadik felekkel ⁽⁴⁾.
89. Az, hogy a korrekciós intézkedések benyújtása meghosszabbítja-e a végső határozat meghozatala tekintetében a Bizottságra vonatkozó határidőt, attól függ, hogy a kötelezettségvállalásokat az eljárás során mikor nyújtották be. Amennyiben a felek az eljárás megindítását követően kevesebb mint 55 munkanapon belül nyújtják be a kötelezettségvállalásokat, a Bizottságnak az eljárás megindításának időpontjától számított legfeljebb 90 munkanapon belül meg kell hoznia a végső határozatot ⁽⁵⁾. Amennyiben a felek az 55. munkanapon vagy azt követően nyújtanak be kötelezettségvállalásokat (vagy akár a 65. munkanap után is, ha e kötelezettségvállalásokat a fentiekben a 88. bekezdésben ismertetett rendkívüli körülmények miatt el kell fogadni), a Bizottságra a végső határozat meghozatala céljából megállapított időszak 105 munkanapra emelkedik a 10. cikk (3) bekezdésének második albekezdése szerint. Amennyiben a felek 55 munkanapnál rövidebb időszakon belül nyújtanak be kötelezettségvállalásokat, viszont módosított változatot nyújtanak be az 55. napon vagy azt követően, a végső határozat meghozatalára megállapított időszak szintén 105 munkanapra hosszabbodik meg.

⁽¹⁾ Lásd a fenti (6) bekezdést.

⁽²⁾ Lásd a Bíróság *Cementbouw kontra Bizottság* C-202/06 sz. ügyben (EBHT 2007.) 2007. december 18-án hozott ítéletének 54. pontját.

⁽³⁾ A végrehajtási rendelet 19. cikke (2) bekezdésének 2. albekezdése.

⁽⁴⁾ A végrehajtási rendelet 19. cikke (2) bekezdésének 3. albekezdése. Lásd a következő ügyeket: COMP/M.1439 – Telia/Telenor, 1999. október 13.; IV/M.754 – Anglo American Corporation/Lonrho, 1997. április 23.

⁽⁵⁾ Amennyiben a végső határozatra vonatkozó határidőket az összefonódás-ellenőrzési rendelet 10. cikke (3) bekezdésének második albekezdésének megfelelően az 55. munkanap lejártá előtt meghosszabbították, ez az időszak is meghosszabbodik.

90. A Bizottság rendelkezésre áll a megfelelő kötelezettségvállalások megvitatására jóval a 65 napos időszak lejárta előtt. A Bizottság ösztönzi a feleket, hogy nyújtsanak be javaslattervezeteket, amelyek foglalkoznak mindazon lényegi és végrehajtási szempontokkal, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a kötelezettségvállalások teljes mértékben megvalósíthatók legyenek. Amennyiben a felek úgy vélik, hogy több időre van szükség a versennyel kapcsolatos aggályok kivizsgálásához és a megfelelő kötelezettségvállalások ennek megfelelő kialakításához, szintén javasolhatják a Bizottságnak végső határidő meghosszabbítását a 10. cikk (3) bekezdésének első albekezdése alapján. Ezt a kérelmet a 65 munkanapos időszak vége előtt kell benyújtani. A Bizottság rendszerint nem hosszabbítja meg a végső határozat elfogadására a 10. cikk (3) bekezdésének első albekezdése szerint megadott időszakot, amennyiben a meghosszabbítás iránt kérelmet a végrehajtási rendeletben előírt korrekciós intézkedések benyújtásának határideje után, azaz 65 munkanap után terjesztik elő ⁽¹⁾.
91. A 8. cikk (2) bekezdése szerinti határozatra vonatkozó követelmények teljesítése érdekében a kötelezettségvállalásoknak a következő követelményeknek kell megfelelniük:
- foglalkozniuk kell az összefonódás által felvetett összes versenyjogi aggálllyal, és teljes körűen meg kell határozniuk a felek által vállalt lényegi és végrehajtási kötelezettségvállalásokat;
 - a kötelezettségvállalási javaslatokat az erre kellően felhatalmazott személynek kell aláírnia;
 - csatolni kell a végrehajtási rendeletben előírtak szerint a felajánlott kötelezettségvállalásra vonatkozó információkat (mint ezt a fentiekben a (7) bekezdés kifejti); valamint
 - biztosítaniuk kell a kötelezettségvállalások nem bizalmas változatát ⁽²⁾ a harmadik felekkel folytatott piacvizsgálat céljára, teljesítve a fentiekben a (79) bekezdésben kifejtett követelményeket.
92. A felek által a fenti követelményekkel összhangban benyújtott javaslatokat a Bizottság értékeli. Amennyiben az értékelés megerősíti, hogy a javasolt kötelezettségvállalások megszüntetik a komoly kétségeket (amennyiben a Bizottság még nem adott ki kifogásközlést), illetve a kifogásközlésben felvetett versenyjogi aggályokat, a fentiekben a (80) bekezdésben leírt konzultációt követően a Bizottság feltételes engedélyezési határozatot fogad el.
93. Ezzel ellentétben, ha az értékelés arra a következtetésre vezet, hogy a javasolt kötelezettségvállalások nem tűnnek elegendőeknek az összefonódás által felvetett versennyel kapcsolatos aggályok eloszlására, a feleket ennek megfelelően tájékoztatják ⁽³⁾.
94. Az összefonódás-ellenőrzési rendelet nem kötelezi a Bizottságot, hogy elfogadjon olyan kötelezettségvállalásokat, amelyeket a korrekciós intézkedésekre vonatkozóan jogszabályban előírt határidő után nyújtottak be, kivéve ha a Bizottság sajátos körülmények esetén önként vállalja, hogy értékeli a kötelezettségvállalásokat ⁽⁴⁾. Mindezeket figyelembe véve, ha a felek a 65 munkanapos határidőt követően módosítják a javasolt kötelezettségvállalásokat, a Bizottság csak akkor fogadja el ezeket a módosított kötelezettségvállalásokat, ha egyértelműen meg tudja állapítani – a vizsgálat során már beérkezett információk értékelése alapján, beleértve az előzetes piacvizsgálat eredményeit, újabb piacvizsgálat elvégzésének szükségessége nélkül –, hogy ezek a kötelezettségvállalások végrehajtásukat követően teljes körűen és minden kétséget kizáróan megoldják az azonosított versenyjogi problémákat, valamint akkor, ha elegendő idő áll a Bizottság rendelkezésére a megfelelő értékelésre és a tagállamokkal való szabályszerű konzultációra ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾. A Bizottság rendszerint elutasítja azokat a módosított kötelezettségvállalásokat, amelyek nem felelnek meg ezeknek a feltételeknek ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ Az Elsőfokú Bíróság megerősítette, hogy az összefonódás-ellenőrzési rendelet és a végrehajtási rendelet nem kötelezi a Bizottságot, hogy elfogadjon olyan kötelezettségvállalásokat, amelyeket a jogszabályban előírt határidő után nyújtottak be, amint ezt az alábbiakban a (94) bekezdés kifejti. Lásd: a következő ügyet: T-87/05 EDP kontra Bizottság (EBHT 2005., II-3745. o.), 161. pont. Ezért a Bizottság nem köteles figyelembe venni azokat a korrekciós intézkedéseket, amelyeket a felek a korrekciós intézkedésekre előírt határidő után nyújtanak be, még akkor sem, ha a felek beleegyeznének a végső határidő meghosszabbításába. Ezenkívül ez nem felel meg a 10. cikk (3) bekezdésében előírt határidő-hosszabbítások céljának, ahogy azt az összefonódás-ellenőrzési rendelet (35) preambulumbekzdése is kifejti. A 10. cikk (3) bekezdésének első albekezdésében előírt határidő-hosszabbítás célja, hogy kellő időt biztosítson a versennyel kapcsolatos aggályok kivizsgálására, míg a 10. cikk (3) bekezdésének második albekezdésében meghatározott határidő-hosszabbítás célja az, hogy kellő időt biztosítson a kötelezettségvállalások elemzésére és piaci vizsgálatára.

⁽²⁾ A végrehajtási rendelet 20. cikkének (2) bekezdése.

⁽³⁾ Lásd a Versenypolitikai Főigazgatóság „Az EK összefonódás-ellenőrzési eljárásainak bevált gyakorlatai” című dokumentumának 30. és azt követő bekezdéseit, amelyek több helyzetelemző találkozót írnak elő a Bizottság és a felek között az eljárás során.

⁽⁴⁾ Lásd az Elsőfokú Bíróság ítéletét az EDP kontra Bizottság T-87/05 sz. ügyben (EBHT 2005., II-3745. o.), a 161. és az azt követő pontok. Lásd még az Elsőfokú Bíróság ítéletét a *Kaysersberg SA kontra Bizottság* T-290/94. sz. ügyben (EBHT 1997., II-2137. o.).

⁽⁵⁾ COMP/M.3440 – ENI/EDP/GDP, 2004. december 9., a 855. és az azt követő pontok; amelyet Elsőfokú Bíróság ítélete megerősített az EDP kontra Bizottság T-87/05 sz. ügyben (EBHT 2005., II-3745. o.), a 162. és az azt követő pontok; COMP/M.1628 – TotalFina/Elf, 2000. március 9., 345. pont.

⁽⁶⁾ Ez a konzultáció rendszerint megköveteli, hogy a Bizottság legkésőbb a tagállamoknak a tanácsadó bizottsággal folytatott konzultációja előtt 10 nappal elküldje a tagállamoknak a végső határozat tervezetét, beleértve a módosított kötelezettségvállalások értékelését is. Ez az időszak csak rendkívüli körülmények között rövidíthető le (az összefonódás-ellenőrzési rendelet 19. cikkének (5) bekezdése).

⁽⁷⁾ Lásd a COMP/M.3440 sz. ügyet – ENI/EDP/GDP, 2004. december 9., 913. pont.

V. A KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁSOK VÉGREHAJTÁSÁNAK KÖVETELMÉNYEI

95. A kötelezettségvállalásokat az engedély megszerzésének eszközeként ajánlják fel, végrehajtásukra pedig rendszerint a határozatot követően kerül sor. A kötelezettségvállalások esetében ezért biztosítékokra van szükség, amelyek hatékony és kellő időben való végrehajtásukat biztosítják. E végrehajtási rendelkezések rendszerint a felek által a Bizottsággal szemben vállalt kötelezettségek részét képezik.
96. A továbbiakban részletes iránymutatást nyújtunk a leválasztási kötelezettségvállalások végrehajtásához, mivel ezek a legjellemzőbb kötelezettségvállalások. Ezt követően a más jellegű kötelezettségvállalások végrehajtásának egyes szempontjait tárgyaljuk.

1. Leválasztási folyamat

97. A leválasztást a felek és a Bizottság által elfogadott, rögzített határidőn belül kell elvégezni. A Bizottság gyakorlatában a rendelkezésre álló teljes időszakot két szakaszra osztják: az első a végleges megállapodás megkötésére vonatkozik, a következő pedig az ügylet lezárására, a jogcímátruházásra szolgál. A kötelező megállapodás megkötésére szolgáló időszakot rendszerint tovább bontják egy első szakaszra, amelynek során a felek megfelelő vevőt kereshetnek (az „első leválasztási időszak”), valamint – ha a feleknek nem sikerül leválasztani az üzletágot – egy második szakaszra, amelynek során leválasztásért felelős megbízottat bíznak meg azzal, hogy minimumár nélkül válassza le az üzletágot (a „megbízotti leválasztási időszak”).
98. A Bizottság tapasztalatai szerint a rövid leválasztási határidők nagymértékben hozzájárulnak a leválasztás sikeréhez, mivel ellenkező esetben a leválasztani kívánt üzletág hosszabb bizonytalan időszakra van kitéve. Az időszakoknak ezért a lehető legrövidebbnek kell lenniük. A Bizottság rendszerint körülbelül hathónapos időszakot számít az első leválasztási időszakra, majd adott esetben egy további három hónapos időszakot a megbízotti leválasztási időszakra. További három hónapos időszakot irányoznak elő az ügylet lezárására. Ezeket a határidőket eseti alapon módosíthatják. A különösen akkor lehetnek szükségesek szorosabb határidők, ha nagy a kockázata annak, hogy az átmeneti időszakban romlik az üzletág életképessége.
99. A leválasztás határideje rendszerint a bizottsági határozat elfogadásának napjától számít. E tekintetben indokolt lehet kivételt tenni akkor, ha olyan nyilvános vételi ajánlat útján megvalósuló összefonódásról van szó, ahol a felek a megcélzott vállalkozáshoz tartozó egyik üzletág leválasztására vállalkozás kötelezettségét. Amennyiben ilyen körülmények között a felek nem tudnak felkészülni a megcélzott vállalkozás üzletágának leválasztására a bejelentett összefonódás lezárása előtt, a Bizottság elfogadhatja, hogy az ilyen leválasztásra vonatkozó időszakok csak a bejelentett összefonódás lezárásának időpontjával indulnak. Hasonlóképpen mérlegelni lehet ezt a megoldást, ha az összefonódás lezárásának időpontjára a feleknek nincs befolyása, mivel az pl. állami jóváhagyást igényel⁽¹⁾. Ellenben helyénvaló lehet lerövidíteni a határidőket azzal a céllal, hogy csökkentsék a bizonytalanság időszakát a leválasztani kívánt üzletág számára.
100. Míg az előzetes vevő bevonását alkalmazó megoldás esetében a fent leírt eljárás alkalmazandó, a „fix-it-first” megoldások esetében eltérő eljárás érvényes. Általában az eljárás során már megkötik a vevővel a kötelező megállapodást, úgy hogy a határozat után csak az ügylet lezárására szolgáló további időszakot irányozzák elő. Amennyiben a határozat előtt csak egy keretmegállapodást kötöttek a vevővel, a teljes megállapodás megkötésére és azt követően a lezárásra szolgáló időszakokról eseti alapon kell dönten⁽²⁾.

2. A vevő, valamint az értékesítési és vételi megállapodás jóváhagyása

101. A kötelezettségvállalás hatékonyságának biztosítása érdekében a javasolt vevőnek történő értékesítéshez a Bizottság előzetes jóváhagyása szükséges. Ha a felek (vagy a leválasztásért felelős megbízott) végleges megállapodásra jutottak a vevővel, indoklással ellátott és dokumentumokkal alátámasztott javaslatot kell a Bizottság elé terjeszteniük. A feleknek vagy – adott esetben – a leválasztásért felelős megbízottnak kell a Bizottság számára kielégítő módon bizonyítani, hogy a javasolt vevő megfelel a vevővel kapcsolatos követelményeknek, és hogy az üzletágot a Bizottság határozatával és a kötelezettségvállalásokkal összhangban lévő módon választják le. Ha a kötelezettségvállalások lehetővé teszik, hogy a csomag különböző részeire különböző vevőket javasoljanak, a Bizottság egyenként értékeli, hogy az egyes vevők elfogadhatóak-e, és hogy a teljes csomag megoldja-e a versennyel kapcsolatos problémát.

⁽¹⁾ Ugyanilyen körülmények között azonban a kötelezettségvállalások más rendelkezései a határozat elfogadásának időpontjától lépnek érvénybe, különösen azok, amelyek az átmeneti időszakra vonatkozó védintézkedéseket állapítják meg.

⁽²⁾ Lásd a következő ügyet: COMP/M.3916 – T-Mobile Austria/tele.ring, 2006. április 20.

102. A javasolt vevők értékelésekor a Bizottság a vevőre vonatkozó követelményeket a kötelezettségvállalások célját figyelembe véve értelmezi, hogy azonnal fenntarthatóak a hatékony versenyt azon a piacon, amellyel kapcsolatban versenyjogi aggályok merültek fel, továbbá a határozatban megállapított piaci körülményeket is tekintetbe veszi ⁽¹⁾. A vevővel kapcsolatos követelmények értékelését a Bizottság általában a következők alapján végzi: a felek előterjesztése, az ellenőrző megbízott értékelése, valamint – különösen – a javasolt vevővel folytatott megbeszélések és a javasolt vevő üzleti terve. A Bizottság azt is elemzi továbbá, hogy a vevő mögöttes feltételezései elfogadhatónak tűnnek-e a piaci körülmények alapján.
103. Az a követelmény, amely szerint a vevőnek rendelkeznie kell a szükséges pénzügyi erőforrásokkal, kiterjed a vételnek a javasolt vevő által való finanszírozásának módjára is. A Bizottság rendes esetben nem fogadja el, hogy a leválasztást bármilyen formában az eladó finanszírozza, különösen nem olyan módon, amely arra irányulna, hogy az eladó a leválasztott üzletág profitjából a jövőben részesedjen.
104. Annak értékelése során, hogy a javasolt vevő miatt felmerül-e a versennyel kapcsolatos problémák veszélye, a Bizottság a vevő jóváhagyásának folyamata során rendelkezésére álló információkat figyelembe véve prima facie értékelést végez. Amennyiben a vásárlás közösségi léptékű összefonódást eredményez, ezt az új ügyletet az összefonódás-ellenőrzési rendelet alapján be kell jelenteni, és a rendes eljárások keretében engedélyeztetni kell ⁽²⁾. Amennyiben nem ez a helyzet, a javasolt vevő Bizottság általi jóváhagyása nem érinti a nemzeti hatóságok vállalkozások összefonódásának ellenőrzésével kapcsolatos joghatóságát. Emellett a javasolt vevőtől meg kell követelni, hogy minden egyéb szükséges jóváhagyást szerezzen meg az illetékes szabályozó hatóságoktól. Amennyiben a Bizottság rendelkezésére álló információkból következően előre látható, hogy az összefonódás-ellenőrzési engedély vagy más jóváhagyás megszerzésével kapcsolatos nehézségek túlzottan késleltethetik a kötelezettségvállalás kellő időben való végrehajtását, a Bizottság úgy tekinti, hogy a javasolt vevő nem felel meg a vevővel kapcsolatos követelményeknek. Máskülönben a Bizottság által meghatározott versenyjogi aggályok nem szűnnének meg a megfelelő időn belül.
105. A Bizottság általi jóváhagyás követelménye rendszerint nem csak a vevő személyére terjed ki, hanem az értékesítési és vételi megállapodásra, valamint a felek és a javasolt vevő között létrejött valamennyi egyéb megállapodásra is, beleértve az átmeneti megállapodásokat is. A Bizottság ellenőrzi, hogy a megállapodások szerinti leválasztás összhangban van-e a kötelezettségvállalásokkal ⁽³⁾.
106. A Bizottság tájékoztatja a feleket a javasolt vevő megfelelőségével kapcsolatban alkotott álláspontjáról. Ha a Bizottság azt állapítja meg, hogy a javasolt vevő nem felel meg a vevővel kapcsolatos követelményeknek, akkor olyan határozatot fogad el, amely szerint a javasolt vevő a kötelezettségvállalások értelmében nem számíthat vevőnek ⁽⁴⁾. Ha a Bizottság azt állapítja meg, hogy az értékesítési és vételi megállapodás (vagy az esetleges kiegészítő megállapodás) nem a kötelezettségvállalásokkal összhangban valósítja meg a leválasztást, a Bizottság ezt közli a felekkel, anélkül, hogy szükségszerűen elutasítaná a vevőt. Ha a Bizottság azt állapítja meg, hogy a vevő a kötelezettségvállalások alapján megfelelő, továbbá hogy a szerződések a kötelezettségvállalásokkal összhangban valósítják meg a leválasztást, a Bizottság jóváhagyja a javasolt vevő részére való leválasztást ⁽⁵⁾. A Bizottság a szükséges jóváhagyásokat a lehető leggyorsabban kiadja.

3. A felek kötelezettségei az átmeneti időszakban

107. A feleknek eleget kell tenniük bizonyos kötelezettségeknek az átmeneti időszakban (amint azt a fentiekben a (36) bekezdés meghatározza). Ezzel kapcsolatban a kötelezettségvállalásoknak általában a következőket kell tartalmaznia: i. az üzletág életképességének átmeneti megőrzésére szolgáló biztosítékok; ii. adott esetben az eszközkimetszés folyamatának szükséges lépései; valamint iii. az üzletág leválasztásának előkészítéséhez szükséges lépések.

⁽¹⁾ Lásd az Elsőfokú Bíróság ítéletét a Petrolescence kontra Bizottság T-342/00 sz. ügyben (EBHT 2003., II-1161. o.).

⁽²⁾ Lásd a következő ügyet: IV/M.1383 – Exxon/Mobil, 1999. szeptember 29. és az ezt követő ügyeket: COMP/M.1820 – BP/JV Dissolution, 2000. február 2. és COMP/M.1822 – Mobil/JV Dissolutuin, 2000. február 2.

⁽³⁾ Amint az korábban már szerepelt, a felek a Bizottságtól kérhetik, hogy engedélyezze, hogy az üzletágot a javasolt vevő részére olyan módon válasszák le, amely nem terjed ki az eszközök vagy a személyzet bizonyos részére, amennyiben ez nem befolyásolja a leválasztani kívánt üzletág életképességét és versenyképességét az értékesítés után, figyelembe véve a javasolt vevő erőforrásait.

⁽⁴⁾ Lásd a következő esetet COMP/M.1628 – TotalFina/Elf, 2000. február 9., amely autópálya melletti töltőállomásokra vonatkozik; és megerősíti az Elsőfokú Bíróság ítélete a következő ügyben: Petrolescence kontra Bizottság T-342/00 (EBHT 2003., II-1161. o.).

⁽⁵⁾ A leválasztás körülményeitől függően a feleknek esetleg azt is biztosítaniuk kell – például a vételi megállapodás megfelelő rendelkezései révén –, hogy a vevő versenyképes erőként tartja a piacon a leválasztott üzletágot és nem értékesíti rövid időn belül.

A leválasztott üzletág életképességének megőrzése az átmeneti időszakban

108. A felek feladata, hogy minimálisra csökkentsék annak a kockázatát, hogy az üzletág átruházásával járó bizonytalanságokból fakadóan esetleg csökken a leválasztani kívánt üzletág versenyképessége. Az üzletág átruházásáig a Bizottság előírja a felek számára, hogy ajánljanak fel kötelezettségvállalásokat az üzletág függetlenségének, gazdasági életképességének, piacképességének és versenyképességének fenntartása érdekében. Csak az ilyen kötelezettségvállalások teszik lehetővé a Bizottságnak, hogy a kellő fokú bizonyossággal tudja megállapítani, hogy az üzletág leválasztását a felek által a kötelezettségvállalásokban javasolt módon hajtják végre.
109. Ezeket a kötelezettségvállalásokat általában úgy kell kialakítani, hogy elkülönítsék az üzletágot a felek által megtartott üzlettől, és biztosítsák az üzlet különálló és eladható üzletágként történő kezelését, tekintettel az üzletág folyamatos gazdasági életképességének, piacképességének és versenyképességének, valamint a felek által megtartott üzletágtól való függetlenségének biztosítására.
110. A feleket kötelezik arra, hogy biztosítsák az üzletág valamennyi eszközének fenntartását a bevált üzleti gyakorlatnak megfelelően és a szokásos üzletmenet keretében, továbbá annak garantálására, hogy nem kerül sor olyan intézkedésre, amely jelentős mértékű káros hatással lehetne az üzletágra. Ez vonatkozik különösen a tárgyi eszközök, a know-how, illetve a bizalmas vagy védett jellegű kereskedelmi információk, a vevőkör, valamint az alkalmazottak által képviselt műszaki és kereskedelmi szakértelem megőrzésére. Emellett a feleknek az összefonódást megelőzően fennálló állapotban kell tartaniuk az üzletágot, és – különösen – biztosítaniuk kell a megfelelő erőforrásokat: a meglévő üzleti terveken alapuló és ezek folytatását lehetővé tevő tőkét vagy hitelkeretet, ugyanolyan adminisztratív és irányítási funkciókat, illetve az adott ágazatban a verseny fenntartásához szükséges más tényezőket. A kötelezettségvállalásoknak azt is elő kell írniuk, hogy a kiemelt fontosságú személyzetnek az üzletágon belül való maradásának ösztönzésére a feleknek minden ésszerű lépést meg kell tenniük – beleértve megfelelő ösztönző rendszerek bevezetését is –, és hogy a felek nem hívhatják vagy helyezhetik át a személyzetet megmaradó üzletágaikba.
111. A feleknek emellett el kell különíteniük a kérdéses üzletágot a megtartott üzletágaiktól, valamint biztosítaniuk kell, hogy a leválasztani kívánt üzletág kiemelt fontosságú alkalmazottai semmilyen módon ne vegyenek részt a megtartott üzletágban, és viszont. Ha a leválasztani kívánt üzletág vállalati formában van, és a vállalati struktúra szigorú szétválasztása szükségesnek tűnik, a felek részvényesi jogait, különösen a szavazati jogot – az ellenőrző megbízottnak kell gyakorolnia, akinek jogosultnak kell lennie arra, hogy a felek nevében kinevezett igazgatótanácsi tagokat felváltsa. Az információk tekintetében a feleknek el kell határolniuk a leválasztani kívánt üzletágot, és minden szükséges intézkedést meg kell tenniük annak biztosításához, hogy a felek ne juthassanak semmilyen üzleti titokhoz vagy más bizalmas információhoz. A felek által az üzletágra vonatkozóan a határozat elfogadását megelőzően megszerzett bizalmas jellegű dokumentumokat vagy információkat vissza kell szolgáltatni az üzletágnak, vagy meg kell semmisíteni ezeket.
112. A feleknek emellett a megfelelő szakértelemmel rendelkező, az elkülönítésért felelős vezetőt (hold separate manager) kell kinevezniük, aki az üzletág irányításért, továbbá az elkülönítésért és az elhatárolással kapcsolatos kötelezettségekért felelős. Az elkülönítésért felelős vezető az ellenőrző megbízott felügyelete mellett tevékenykedik, aki utasításokat adhat az elkülönítésért felelős vezetőnek. A kötelezettségvállalásoknak rendelkezniük kell arról, hogy a kinevezésre rögtön a határozat elfogadását követően sort kell keríteni, még azt megelőzően, hogy a felek lezárhatnák a bejelentett összefonódást. Mivel a felek az elkülönítésért felelős vezetőt saját maguk jelölhetik ki, a kötelezettségvállalásoknak elő kell írniuk, hogy az ellenőrző megbízott elmozdíthatja az elkülönítésért felelős vezetőt, amennyiben az nem a kötelezettségvállalásokkal összhangban jár el, vagy veszélyezteti ezek kellő időben és megfelelő módon történő végrehajtását. Az elkülönítésért felelős vezető újabb kinevezése ezt követően az ellenőrző megbízott jóváhagyásától függ.

Az eszközkimetszés lépései

113. Ahogyan azt a fentiekben a (35) bekezdés körvonalazta, a Bizottság megfelelő körülmények esetén elfogadhatja, hogy megfelelő korrekciós intézkedésnek tekinthető egy olyan üzletág leválasztása, amelyet a felek megmaradó üzletágaiból kell eszközkimetszéssel létrehozni. Ugyanakkor ilyen körülmények között is kizárólag az szünteti meg a Bizottság versennyel kapcsolatos aggályait, ha életképes üzletágot értékesítenek olyan vevő számára, aki képes az üzletágot a piacon aktív versenyző erőként fenntartani

és fejleszteni. Ennélfogva a feleknek eredményorientált kötelezettségvállalást kell tenniük arra, hogy a leválasztott üzletághoz hozzájáruló eszközök kimetszését az átmeneti időszakban végrehajtják. Az eredménynek annak kell lennie, hogy az átmeneti időszak végén egy önálló, a felek egyéb üzletágaitól különálló, életképes és versenyképes üzletág ruházható át a megfelelő vevőre. Az átmeneti időszakban elvégzett eszközkimetszés költségeit és kockázatait a felek viselik.

114. Az eszközkimetszést a felek hajtják végre a megbízott felügyelete mellett, az elkülönítésért felelős vezető közreműködésével. Először a leválasztani kívánt üzletág és a felek megmaradó üzletágai között közösen használt eszközöket és az alkalmazottak egy részét az üzletághoz kell rendelni olyan mértékben, amennyire azt a kötelezettségvállalások nem zárják ki ⁽¹⁾. Az eszközök és az alkalmazottak elosztását az ellenőrző megbízott követi nyomon és hagyja jóvá. Másodszor, az eszközkimetszés folyamata a felek üzletágainak más részei által birtokolt eszközök vagy betöltött funkciók pótlását teheti szükségessé az üzletág számára, amennyiben ez szükséges a leválasztani kívánt üzletág életképességének és versenyképességének biztosításához. Ennek egyik példája az, amikor az üzletág részvételét a központi informatikai rendszerben megszüntetik, és különálló informatikai rendszert hoznak létre az üzletág számára. Általában véve az ilyen elkülönítési folyamat főbb lépéseit és a pótlásra szoruló funkciókat eseti alapon kell meghatározni és a kötelezettségvállalásokban ismertetni.
115. Biztosítani kell ugyanakkor, hogy a leválasztani kívánt üzletág életképességét az ilyen intézkedések ne befolyásolják. Ennélfogva a köztes időszakban a feleknek a múltbélihez hasonló mértékben kell fenntartaniuk a közösen használt eszközök használatát és folytatniuk a szolgáltatásoknak az üzletág részére való nyújtását mindaddig, amíg az üzletág önmagában életképes nem lesz.

A felek speciális kötelezettségei a leválasztási folyamattal kapcsolatban

116. A leválasztási folyamat tekintetében a kötelezettségvállalásoknak elő kell írniuk, hogy a potenciális vevőknek kellő körültekintéssel kell eljárniuk, és – az eljárási szakasztól függően – a leválasztani kívánt üzletágról elegendő információt kell szereznüik ahhoz, hogy a vevő teljes mértékben felbecsülhesse az üzletág értékét, kiterjedését és kereskedelmi potenciálját, továbbá közvetlen hozzáféréssel kell rendelkeznie a személyzethez. Emellett a feleknek időszakos jelentéseket kell benyújtaniuk a potenciális vevőkről és a tárgyalások fejleményeiről. A leválasztást csak akkor hajtják végre, ha az ügylet lezárult, azaz a jogcím a jóváhagyott vevőre szállt át, az eszközöket pedig ténylegesen átruházták. A folyamat végén a felek az eszközök átruházásának lezárását megerősítő zárójelentést küldenek.

4. Az ellenőrző megbízott és a leválasztásért felelős megbízott

Az ellenőrző megbízott szerepe

117. Mivel a Bizottság nem tud napi szinten közvetlenül részt venni a kötelezettségvállalások végrehajtásának ellenőrzésében, a feleknek olyan megbízott (az úgynevezett ellenőrző megbízott) kinevezését kell javasolniuk, aki felügyeli, hogy a felek kötelezettségvállalásaikat különösen az átmeneti időszakra és a leválasztási folyamatra vonatkozó kötelezettségeiket – betartják. Ennek révén a felek garantálják az általuk előterjesztett kötelezettségvállalások hatékonyságát, és lehetővé teszik a Bizottságnak annak biztosítását, hogy a bejelentett összefonódások – felek által javasolt – módosítása a kívánt bizonyossággal megvalósul.
118. Az ellenőrző megbízott feladatait a Bizottság felügyelete mellett hajtja végre, és a Bizottság „szemének és fülének” minősül. Annak őre, hogy az üzletágot önálló alapokon, megfelelően irányítják, és megfelelő állapotban tartják az átmeneti időszakban. A Bizottság ezért utasításokat és útmutatót adhat az ellenőrző megbízottnak a kötelezettségvállalásoknak való megfelelés biztosítása érdekében, a megbízott pedig bármilyen olyan intézkedéseket javasolhat a feleknek, amelyeket feladatai elvégzéséhez szükségesnek tart. A felek azonban a Bizottság jóváhagyása nélkül nem adhatnak semmilyen utasítást a megbízottnak.

⁽¹⁾ Lásd a fenti (26) bekezdést a megosztott eszközöknek a kötelezettségvállalásokban való kezelésének módjával kapcsolatban.

119. A kötelezettségvállalások általában meghatározzák az ellenőrző megbízott feladatait. Kötelességeit és kötelezettségeit a felek és a megbízott között kötendő megbízotti megbízás határozza meg részletesen, feladatait a munkaterv részletezi. Az ellenőrző megbízott feladatai rendes esetben rögtön a bizottsági határozat elfogadását követően kezdődnek, és az üzletágnak a jóváhagyott vevőre való jogi és tényleges átruházásáig tartanak. A teljesség igénye nélkül öt olyan fő feladat különíthető el, amelyeket az ellenőrző megbízottnak a Bizottság felügyelete mellett el kell végeznie:
- először, az ellenőrző megbízottat kéri fel a leválasztani kívánt üzletág biztosítékainak ellenőrzésére az átmeneti időszakban,
 - másodsor, az eszközkimetszésen alapuló esetekben az ellenőrző megbízottnak kell nyomon követnie az eszközöknek és a személyzetnek a leválasztott üzletág és a felek által megtartott üzletágak közötti felosztását, valamint a korábban a felek által biztosított eszközöknek és funkcióknak az üzletágban való pótlását,
 - harmadszor, az ellenőrző megbízott felel a feleknek a potenciális vevő keresése és az üzletág átruházása érdekében tett erőfeszítéseinek ellenőrzéséért. Általában véve az ellenőrző megbízott vizsgálja felül a leválasztási folyamat alakulását és a folyamatban résztvevő potenciális vevőket. Igazolja, hogy a potenciális vevők elegendő információt kapnak az üzletágra vonatkozóan – különösen azáltal, hogy felülvizsgálja (adott esetben) a tájékoztató anyagot, az adatszobát vagy az átvilágítási folyamatot. Amint van javasolt vevő, az ellenőrző megbízott indoklással ellátott véleményt nyújt be a Bizottságnak azzal kapcsolatban, hogy a javasolt vevő eleget tesz-e a kötelezettségvállalások vevővel kapcsolatos követelményeinek, és hogy az üzletág értékesítése a kötelezettségvállalásokkal összhangban lévő módon történik-e. A folyamat végén az ellenőrző megbízottnak kell felügyelnie az üzletágnak a vevőre való jogi és tényleges átruházását, valamint az átruházást megerősítő zárójelentést kell készítenie,
 - negyedszer, az ellenőrző megbízott kapcsolattartóként jár el a harmadik fél – különösen a potenciális vevő – által a kötelezettségvállalásokkal kapcsolatban tett bármilyen kérés esetén. A felek tájékoztatják az érdekelt harmadik felet – ideértve a potenciális vevőt – az ellenőrző megbízott személyéről és feladatairól. A felek és a harmadik felek között a kötelezettségvállalások által érintett kérdésekkel kapcsolatos nézeteltérés esetén az ellenőrző megbízott mindkét féllel megvitatja a kérdéseket, majd erről beszámol a Bizottságnak. Hogy szerepét betölthesse, az ellenőrző megbízott a felek és a harmadik felek valamennyi üzleti titkát bizalmasan kezeli,
 - ötödször, az ellenőrző megbízó ezekről a kérdésekről időszakos megfeleléségi jelentésekben számol be a Bizottságnak, és a Bizottság kérésére további jelentéseket is benyújt.
120. A kötelezettségvállalások átfogó jelleggel állapítják meg az ellenőrző megbízott felek által való támogatásának és a felekkel való együttműködésének igényét; a felek és a megbízott közötti ilyen jellegű kapcsolatot a Bizottság is felügyeli. Hogy eleget tehessen feladatainak, a megbízónak hozzáférése van a felek és a leválasztott üzletágak könyveléséhez és nyilvántartásaihoz, amilyen mértékben és ameddig ez a kötelezettségvállalások végrehajtását érinti, vezetői és adminisztratív támogatást kérhet a felektől, tájékoztatást kell kapnia a potenciális vevőkről és a leválasztási folyamat valamennyi fejleményéről, és meg kell kapnia a potenciális vevőknek átadott információkat. Emellett a felek térítésben részesítik a megbízottat és lehetővé teszik, hogy a megbízott tanácsadókat nevezzen ki, amennyiben ez a kötelezettségvállalások szerinti feladatainak ellátásához szükséges. A kötelezettségvállalások azt is lehetővé teszik a Bizottságnak, hogy megossza a felek információit az ellenőrző megbízottal annak érdekében, hogy az ellenőrző megbízott elláthassa feladatait. Az ellenőrző megbízott köteles ezt az információt bizalmasan kezelni.

A leválasztásért felelős megbízott szerepe

121. Az ellenőrző megbízotthoz hasonlóan a feleknek leválasztásért felelős megbízott kinevezését is javasolniuk kell annak érdekében, hogy az általuk benyújtott kötelezettségvállalásokat eredményessé tegyék, és hogy lehetővé tegyék a Bizottságnak annak biztosítását, hogy a bejelentett összefonódások – felek által javasolt – módosítását elvégezzék. Ha a feleknek nem sikerül megfelelő vevőt találniuk az első leválasztási időszakon belül, akkor az ezt követő megbízotti leválasztási időszakban a leválasztásért felelős megbízott visszavonhatatlan és kizárólagos megbízást kap arra, hogy megadott határidőn belül a Bizottság felügyelete mellett az üzletágot minimumár nélkül egy megfelelő vevő részére leválassza. A kötelezettségvállalásoknak lehetővé kell tenniük a leválasztásért felelős megbízott számára, hogy olyan feltételeket – különösen a szokásjogi képviseletet, a garanciát és a kártalanítást – foglaljon az értékesítési és vételi megállapodásba, amelyeket az előnyös értékesítéshez megfelelőnek tart. Az üzletágnak a leválasztásért felelős megbízott által való értékesítése ugyanúgy a Bizottság előzetes jóváhagyásától függ, mint a felek általi értékesítés.

122. A kötelezettségvállalások megállapítják, hogy a feleknek ugyanúgy kell támogatniuk és tájékoztatniuk a leválasztásért felelős megbízottat, és ugyanúgy kell együttműködniük a leválasztásért felelős megbízottal, ahogyan ez az ellenőrző megbízott esetében elő van írva. A leválasztás esetében a feleknek a leválasztás valamennyi szakaszára kiterjedő meghatalmazást kell adniuk a leválasztásért felelős megbízottnak.

A megbízott és a megbízotti meghatalmazás jóváhagyása

123. A kötelezettségvállalástól függ, hogy az ellenőrző megbízott lehet-e ugyanaz a személy vagy intézmény, mint a leválasztásért felelős megbízott. A felek egy vagy több potenciális megbízottat javasolnak a Bizottságnak, a megbízás összes feltételével és a munkaterv vázlatával együtt. Lényeges, hogy az ellenőrző megbízott a Bizottság határozatát követően azonnal elfoglalja helyét. Ezért a feleknek megfelelő megbízottat kell javasolniuk rögtön a bizottsági határozat után ⁽¹⁾, a kötelezettségvállalásoknak pedig általában elő kell írniuk, hogy a bejelentett összefonódás csak akkor hajtható végre, ha az ellenőrző megbízottat a Bizottság általi jóváhagyást követően kinevezték ⁽²⁾. A helyzet eltérő a leválasztásért felelős megbízott esetétől, akit jóval az első leválasztási időszak vége előtt kell kinevezni ⁽³⁾, hogy megbízatása a megbízotti leválasztási időszak kezdetével hatályba léphessen.
124. Mindkét típusú megbízottat megbízotti megbízás alapján nevezik ki a felek, amely a felek és a megbízott között jön létre. A kinevezés és a megbízás a Bizottság jóváhagyásától függ, amelynek belátására van bízva a megbízott kiválasztása, és amely felméri, hogy a javasolt jelölt alkalmas-e az adott eset szerinti feladatokra. A megbízottnak a felektől függetlennek kell lennie, rendelkeznie kell a megbízatása elvégzéséhez szükséges képességekkel, és személyével kapcsolatban nem állhat fenn vagy állhat elő összeférhetlenség.
125. A Bizottság az adott eset követelményeit – például a földrajzi területet és az érintett ágazatot – figyelembe véve értékeli, milyen képességek szükségesek. A Bizottság tapasztalatai alapján a könyvvizsgáló társaságok és egyéb tanácsadó társaságok különösen alkalmasak az ellenőrző megbízott feladatainak ellátására. Szintén alkalmas jelöltek az ilyen szerep betöltésére olyan magánszemélyek, akik a meghatározott iparágban tevékenykedtek, amennyiben rendelkeznek a kérdéses feladatok megoldásához szükséges erőforrásokkal. A befektetési bankok különösen alkalmasnak tűnnek a leválasztásért felelős megbízott szerepére. A megbízott függetlensége kulcsfontosságú ahhoz, hogy a megbízott megfelelően tölthesse be szerepét, amely a felek megfelelőségének ellenőrzése a Bizottság számára, és hogy biztosíthassa hitelességét a harmadik felekkel szemben. Kiemelendő, hogy a Bizottság nem fogad el megbízottnak olyan személyeket vagy intézményeket, akik és amelyek egyidejűleg a felek könyvvizsgálatát végzik, vagy pedig a felek befektetési tanácsadói a leválasztás során. Azonban nem képez összeférhetlenséget a megbízottnak a felekkel való kapcsolata, ha a kapcsolat nem csorbítja a megbízott objektivitását és függetlenségét feladatainak ellátása során. A felek feladata, hogy megfelelő tájékoztatást nyújtsanak a Bizottságnak, amelynek révén az meggyőződhet arról, hogy a megbízott megfelel a követelményeknek. A megbízott kinevezése a felek jóváhagyását követően visszavonhatatlan, hacsak a megbízott felváltása nem a Bizottság jóváhagyásával vagy kérésére történik.
126. A megbízott megbízatásának meg kell határoznia a kötelezettségvállalásokban részletesebben megjelölt feladatokat és tartalmaznia kell minden rendelkezést, amely lehetővé teszi a megbízott számára, hogy a Bizottság által elfogadott kötelezettségvállalások keretében feladatainak eleget tegyen. A felek felelősök a megbízottnak a megbízása alatt való javadalmozásért, és a javadalmozás szerkezetének olyannak kell lennie, amely nem gátolja a megbízott függetlenségét és hatékonyságát megbízásának teljesítése során. A Bizottság kizárólag a megfelelő megbízással együtt hagyja jóvá a megbízott személyét. Adott esetben a Bizottság közzéteszi a megbízott kilétét és feladatainak összefoglalását.
127. Amikor végrehajtották azokat a konkrét kötelezettségvállalásokat, amelyekkel megbízták a megbízottat – azaz amikor a leválasztani kívánt üzletág tulajdonjoga ténylegesen átszállt a vevőre és eleget tettek a leválasztást követően esetlegesen továbbra is fennálló megállapodásoknak –, a megbízás rendelkezik arról, hogy a megbízottnak kérnie kell a Bizottságtól a további feladatok alól történő felmentését. Még a felmentés megadása után is szükséges lehet, hogy a Bizottság a kötelezettségvállalások alapján előírja a megbízott újbóli kinevezését, amennyiben a későbbiekben úgy látja, hogy a vonatkozó kötelezettségvállalásokat nem hajtották végre teljes mértékben és megfelelően.

⁽¹⁾ A kötelezettségvállalásoknak rendes esetben elő kell írniuk, hogy az ellenőrző megbízottra a határozat napjától számított két héten belül javaslatot kell tenni.

⁽²⁾ Lásd a következő ügyeket: COMP/M.4180 – GdF/Suez, 2006. november 14.; COMP/M.4187 – Metso/Aker Kvaerner, 2006. december 12.; COMP/M.3916 – T-Mobile/tele.ring, 2006. április 20.

⁽³⁾ A Bizottság általában az első leválasztási időszak vége előtt egy hónappal várja a kinevezést.

5. A felek kötelezettségei a leválasztás végrehajtását követően

128. A kötelezettségvállalásoknak arra is ki kell térniük, hogy a kötelezettségvállalásokat elfogadó határozat elfogadását követő 10 éves időtartam alatt a Bizottság tájékoztatást kérhet a felektől. Ez lehetővé teszi a Bizottság számára a korrekciós intézkedés hatékony végrehajtásának nyomon követését.

6. Az egyéb kötelezettségvállalások végrehajtása

129. A leválasztási kötelezettségvállalások végrehajtásával kapcsolatban az előzőekben tárgyalt elvek közül sok ugyanúgy alkalmazható más típusú kötelezettségvállalásokra is, ha e kötelezettségvállalásokat a bizottsági határozatot követően kell végrehajtani. Például amennyiben elő van írva, hogy a licencia kedvezményezettjét a Bizottságnak kell jóváhagynia, a vevő jóváhagyásával kapcsolatos szempontok alkalmazhatók. Tekintetbe véve a nem leválasztáson alapuló kötelezettségvállalások széles skáláját, a nem leválasztáson alapuló kötelezettségvállalások végrehajtására vonatkozóan általános és átfogó követelmények nem állapíthatók meg.
130. Tekintetbe véve azonban a nem leválasztáson alapuló kötelezettségvállalások hosszú időtartamát és gyakran összetett jellegét, gyakran az ellenőrzéssel kapcsolatos intenzív erőfeszítést és speciális ellenőrző eszközöket igényel az, hogy a Bizottság megállapíthassa, hogy végrehajtásuk hatékony lesz. Ezért a Bizottság gyakran igényli az ilyen kötelezettségvállalások végrehajtását felügyelő megbízott bevonását és gyorsított választottbíróági eljárás létrehozását annak érdekében, hogy rendelkezzenek vitarendezési mechanizmussal, és hogy a kötelezettségvállalásokat a piaci szereplők által kikényszeríthetővé tegyék. A korábbi esetekben a Bizottság gyakran egyaránt megkövetelte a megbízott kinevezését és a választottbíróági záradékot⁽¹⁾. Ezekben az esetekben a megbízott felügyeli a kötelezettségvállalások végrehajtását, de közre tud működni a választottbíróági eljárásokban is abból a célból, hogy lezárásukra rövid időn belül sor kerüljön.

⁽¹⁾ A választottbíróóság és a megbízott általi együttes ellenőrzés szerinti megközelítést használták pl. a következő ügyekben: COMP/M.2803 – Telia/Sonera, 2002. július 10.; COMP/M.3083 – GE/Instrumentarium, 2003. szeptember 2.; és COMP/M.3225 – Alcan/Pechiney II, 2003. szeptember 29.